

Izjava ob 4. avgustu.

Štane mesečno Din 25.—; za mesecemestvo Din 40.— neodvisno.

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 5073 in 5804, ponoči tudi št. 5034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 5094.

Novinski oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 5498.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštne celi zavodu: Ljubljana št. 11.843 — Praha čisto 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 30. avgusta

Daleč smo še od notranjega miru, ako je ta mir odvisen od uvidevnosti beograjskih politikov.

Krčevito se drže oblasti in popolnoma so slepi za dogodke okoli sebe; prav nič ne vidijo katastrofalnega stanja, v katerem se država nahaja.

Današnja »Politika« objavlja kot »rešitve« vseh razgovorov, ki so se vodili v političnih krogih včeraj pred današnjim sestankom KDK v Zagrebu, sledeče: »Kadar bodo ostale stranke (to se pravi vladne stranke) imele pred seboj skupni program KDK ali njen razkroj, potem bo mogoče kreniti z mrtve točke in razpravljati o krizi, ki je izbruhnila po 20. juniju.«

Res divno!

Torej vse izjave, vsi pozivi, med njimi tudi zgodovinsko državniško sporočilo smrtno ranjenega Stjepana Radića, vsi predlogi za časa krize, zatem docela jasni sklepi od 1. avgusta in končno trije mrtvi poslanci, ki so bili umorjeni sredi Narodne skupščine — vse to ne makne današnjih oblastev, da bi prišli k pameti. Zahteva podoben državnopravni program KDK ali pa razkol, da šele nato začno lečiti rane 20. junija!

Ne vemo, kaj je v tem postopanju večje in drznejše: cinizem ali neznanje. Eno in drugo bi moralo biti kriminalno kaznivno.

Strahoviti zločin 20. junija bi se bil dal takoj reparirati, ako ne docela, pa vsaj deloma, z razpustom Narodne skupščine. Pa še to ni bila zahteva KDK, nego bi bila le prirodna reakcija na grozni dogodek. Bila naj bi enostavna refleksivna kretnja.

Ker se to ni zgodilo, je KDK stavila naslednje minimalne predloge: Ako hočemo parlamentarni-potom rešiti krizo, naj opozicija dobi vlado, saj je stara večina docela odpovedala in pripeljala državo do katastrofe. Ako se pa to odklanja, naj nevtalna vlada vodi nove volitve. To je bilo vse.

Na vse to pa so ostali v Beogradu gluhi in nemi. Prvaki KDK so tekmo krize opetovano informirali predstavnike srbijanskih strank v Beogradu, jih svarili in jim svetovali, naj vsaj posamezno podpro pri kroni ne morda stališče KDK, nego stališče normalnih ljudi, pričakujoč, da se bo kdo vendarle dvignil na višje državniško stališče. Vsi ti nasveti niso pomagali.

Kriza je končala tam, kjer se je pričela 4. julija.

Sledili so sklepi z dne 1. avgusta. V teh docela jasno formuliranih sklepih je moral vsakdo videti, da pomenijo povsem sprejemljivo osnovo novih pogajanj. To je priznalo poleg beograjskih »Novosti« in »Trgovinskega glasnika« tudi radikalno »Oslobodjenje«.

Tudi to pot pa se vlastodržci niso premaknili Pač, odgovorili so z ratifikacijo nettunskih konvencij!

Kot tretja točka dnevnega reda je sledil obsežen referat posl. dr. Krnjevića, ki se je danes vrnil iz Berlina. Dr. Krnjević je poročal o svojih nastopih na Interparlamentarni uniji ter o uspehih, ki jih je dosegla akcija HSS. Najbolj vti je na Interparlamentarno unijo napravil govor prof. Schückinga, ki je energično obsodil beograjsko grozodejstvo.

Seja vodstva se bo jutri nadaljevala. Zatem je prišla smrt Stjepana Radića, tretja smrtna žrtev grozodejstva v Narodni skupščini.

Našo državo tepe nesreča za nesrečo. Sedaj je došlo še do požara v Hrvatskem seljačkem domu v Zagrebu, ki povzroča vse mogoče sume in spodbujanja.

Toda v Beogradu zantevajo program ali pa — razkol KDK.

Da, vsaj s to zahtevo so popolnoma iskreni. V smrti Stjepana Radića niso videli nesreče za državo, čeprav bi mogel ravno on s svojo avtoriteto najlažje rešiti to težko vprašanje. Ne, oni so bili smrti veseli, ker so v svojih srcih upali, da bo z Radićem umrlo tudi njegovo delo, Kmečkodemokratska kolonija.

V tem pravcu so sedaj osredotočene vse spekulacije beograjskih hegemonistov in njihovih pomagačev. V tem obstoja vsa njihova državniška moč. Zahtevajo program, ne morda, da bi nanj pristali, temveč zato, ker računajo, da se bo pri razpravi o programu razbila KDK.

To je pravi pomen sporov iz vprašanj, ki jih stavljajo iz Beograda. Tako poroča med drugimi tudi »Vreme«, da so v Beogradu pripravili na pogajanja s KDK. Takih »pogajanj« je bilo že dosti, zlasti pa tekom poslednje krize. Ako že tedaj niso hoteli sprejeti niti ono, kar se je včasih smatralo za normalno, kako naj sedaj verujemo, da so pripravili pogajanja resno in stvarno o še mnogo težjih vprašanjih? Značilno za Beograd pa je vendarle priznanje, da tu ni »rešitvi« krize z dr. Korošcem še davno ni rešena kriza, sprožena z 20. junijem.

Korošec v Ljubljani Marinković na Bledu

Korošev obisk na velikem županstvu. — Povratek v Beograd. — Avdijenca dr. Marinkovića. — Konference s češkim in italijanskim poslanikom

Ljubljana, 30. avgusta, d. Ministrski predsednik dr. Korošec, ki se je včeraj mudil v Mariboru, je davi napravil izlet na Pohorje Spremljala sta ga predsednik ljubljanske občastne skupščine dr. Natlačen in beograjski katoliški župnik dr. Wagner.

Okrog 11. dopoldne se je dr. Korošec pripeljal z avtom v Ljubljano in se ustavil na velikem županstvu na Bleiweisovi cesti, kjer ga je že pričakovala skupina beograjskih in ljubljanskih dehtektivov.

Dr. Korošec je na velikem županstvu sprejel predstojnike posameznih oddelkov, nakar sta mu veliki župan dr. Vodopivec in direktor ljubljanske policije dr. Guštin poročala o manifestacijah ljubljanskega prebivalstva po seji KDK prošli četrtek.

Ob 1. se je dr. Korošec odpeljal v Marjanišče, kjer je obojeval. Dr. Korošev avtomobil je vozil po ljubljanskih ulicah z nenavadno brzino. Popoldne je bil na avtomobilskem izletu na Gorenjskem, ob 6. zvečer se je vrnil v Ljubljano, o polnoči pa odpotuje z ekspresnim vlakom nazaj v Beograd.

Bled, 30. avgusta d. Zunanji minister dr. Marinković je prišel davi z beograjskim brzovlakom v Ljubljano. Spremlja ga njegova soproga. Iz Ljubljane sta se odpeljala z avtomobilom na Bled, kamor sta prispela ob pol 11. Novinarjem ni hotel dr. Marinković dati nobenih izjav, češ, naj se obrnejo na njegovega namestnika dr. Šumenkovića in na druge ministre, ako hočejo kaj vedeti. Kmalu po 11. je bil dr. Marinković od kralja sprejet v avdijenci, ki je trajala do 1. popoldne, nakar sta bila

on in njegova gospa povabljeni še k obedu.

Za ob 4. popoldne je imel dr. Marinković napovedan sestanek z italijanskim poslanikom Gallijem, ki ga je nestrno pričakoval in je bil videti zelo nervozen. Okrog 5. popoldne je prišel v hotel Toplice, kjer se je dr. Marinković nastanil. Češkoslovaški poslanik Šeba in imel z dr. Marinkovićem poluren razgovor. Šele nato se je Marinković sestel z Gallijem. Tudi o teh svojih razgovorih dr. Marinković ni hotel dati novinarjem nobenih izjav. Zato so se novinarji obrnili na poslanika Šeba, ki je znan kot dobrušen človek in kot strasten ribič. Na vprašanje, o čem sta razpravljala z Marinkovićem, je odgovoril v šali: »Viel smo ščuko.« V resnici je poslanik Šeba ujel dopoldne zelo veliko ščuko.

Predno se je dr. Marinković odpeljal z avtomobilom, so ga naprosili prisotni novinarji, naj jim vendar da kako izjavo, če druge ne. vsaj o Kelloggovem paktu. Dr. Marinković jim je odgovoril: »To je profesorska stvar, jaz pa nisim profesor.«

Ob pol 7. se je dr. Marinković vrnil z avtom v Ljubljano, od koder se je ponoči odpeljal v Ženevo.

Ministri v Sloveniji

Beograd, 30. avgusta p. Minister javnih del dr. Grga Anđelić bo tekmo svojega inspeksijskega potovanja poleg Hrvatske in Dalmacije obiskal tudi Slovenijo.

Vojni minister general Hadžić je nocoj ob 6.45 odpotoval na Bled, kjer bo jutri sprejet v avdijenci z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem.

Včerašnja posvetovanja KDK v Zagrebu

Dopoldne se je vršila večja konferenca poslancev, popoldne pa seja vodstva, ki se bo danes nadaljevala

Zagreb, 30. avgusta. Za današnje sejo vodstva KDK v Zagrebu je vladalo v zagrebški »vostnost in v političnih krogih vse države veliko zanimanje. Čeprav so poedini voditelji v zadnjih dneh ponovno izjavili, da na seji še ne bo prišlo do nikakih definitivnih sklepov. Povodom seje vodstva se je zbral danes v Zagrebu tudi okrog 50 takih poslancev KDK, ki ne pripadajo vodstvu. Prišli so v Zagreb deloma že včeraj, deloma danes zjutraj. Porabiti hočejo to priliko, da informirajo vodstvo in drug drugega o razpoloženju med svojimi volilci in o vtisih, ki so jih dobili tekmo svojega bivanja v volilnih okrožjih.

Radi prisotnosti tolikega števila poslancev sta se predsednika dr. Maček in Pribežević, ki je prispel ponoči z Bleda, sporazumela, da se seja vodstva KDK odloži za popoldne, mesto tega pa se dopoldne vrši širša konferenca poslancev. Ta konferenca je bila odprta ob pol 11. dopoldne v veliki dvorani bivšega sabora. Oglašilo se je k besedi cela vrsta poslancev, ki so poročali o situaciji v svojih ožjih domovini oziroma v svojih volilnih okrožjih.

Zanimivo epizodo je pripovedoval stari podpredsednik HSS Juraj Valežić. Ko je obiskal malo hrvatsko selo Zdenice in se na cesti razgovarjal z voditeljem tamkajšnjim samostojnim demokratov, je pristopil k njima občinski beležnik, ki se šele za radikala. Ironično in se osvojil: »No, kako dolgo bo še trajala ta vaša liuhezen?« Valežić mu je odgovoril: »Prej se bova midva ločila od svojih žen kakor da se bosta ločila SDS in HSS.« Navzoči kmetje so burno pritrdili in radikal je moral osramočen oditi.

Vsi so soglasno povdarjali, da stoji prebivalstvo vztrajno in odločno v taboru KDK in da je pripravljeno boriti se, kakor dolgo bo treba, dokler ne zmaga na celi črti načela KDK. Druge stranke, niti klerikalna niti srbijanske stranke nimajo med podeželskim prebivalstvom nobenega pristaša več. Obe v KDK združeni stranki sta se po deželi že tako strnili, da ni mogoče več ugotoviti, kdo pripada HSS in kdo SDS.

Vsi govorniki so hvalili veliko discipliniranost prebivalstva, ki ne reagira na nobeno izzivanje, temveč mirno, a vedno pripravljeno čaka navodil vodstva. Poslanska konferenca je trajala do 13.30.

Zagreb, 30. avgusta n. Za danes napovedana in s tolikim zanimanjem pričakovana seja vodstva KDK je pričela ob 5. popoldne in je trajala do 8.30. Najprej je prišlo na razpravo vprašanje sodelovanja pristašev KDK pri manifestacijah, pri katerih sodelujejo predstavniki sedanjega režima in vladnih strank. Po daljši razpravi je vodstvo

sklenilo priporočiti poslancem in drugim pristašem KDK, naj pri takih manifestacijah ne sodelujejo.

Sledila je razprava o naredbi komandanta mesta Zagreba, ki jo je pred dnevi objavila policija in s katero se opozarja civilno prebivalstvo, da bodo vojniki sami sebi delili pravico in nastopili z orožjem, ako bodo smatrali, da so bili iznutili. Vodstvo KDK je sklenilo položiti proti tej naredbi najostrjši protest, ker se ne more dovoliti, da bi posamezne vojaške osebe odločale o tem, kaj je prav in kaj ni prav in si same delile pravico ter izvrševale kaznovanje, kar je v očitem nasprotju z ustavnimi pravicami državljanov. Hkratu je KDK sklenila zahtevati, naj se krivci te naredbe kaznujejo.

Preiskava o požaru v Seljačkem domu

Zagreb, 30. avgusta, r. Danes ob 10. dopoldne je pregledala sodna komisija strokovnjakov pogorišča v Hrvatskem seljačkem domu, da ugotovi vzroke požara. V komisiji so bili poleg preiskovalnega sodnika Vidaleja, namestnika drž. pravdnika Grünvalda in policijskega kriminalnega referenta dr. Bogdanovića še kot strokovni direktor Aleksandar za kemijo vseučiliški profesor inž. Edo Schön za arhitekturo, dva zastopnika ognjegačev, zastopnik mestne občine in drugi. Komisija je po 2 in pol urah pregledala obe pogorišči in zlasti pozornost kuplo nad okroglo dvorano, preko katere bi se edino mogel požar razširiti na podstrešje. Kakor se doznava je bila komisija soglasna mnenja, da sta bila oba požara v Hrvatskem seljačkem domu drug od drugega povsem neodvisna in da je istočasno do njunega odkritja prišlo samo slučajno. Komisija je namreč ugotovila, da je bila kupla pred požarom popolnoma cela in da zato iskre niso mogle priti preko nje v podstrešje. V svrhu analize je komisija odnesla s pogorišča seboj neke predmete. Oficijsko ni komisija dala za javnost nobenih izjav. Doznava se, da bo vsak član komisije izročil preiskovalnemu sodniku svoje mnenje o požaru pismeno.

Tudi Mita Dimitrijević je na Bledu

Bled, 30. avgusta, n. Včeraj popoldne je dospel semkaj znani radikalni politični mešetar Mita Dimitrijević. S kolodvorca se je napotil v hotel »Toplice«, odkoder se je takoj podal v vilo »Vilsonia« ter zahteval sestanek s Svetozarjem Pribeževićem, zadržujoč, da mora na vsak način z njim govoriti. Pribežević pa je medtem že odpotoval v Kranj, odnosno v Zagreb.

Mita Dimitrijević zatrjuje sedaj, da je prišel na Bled samo na obisk k svoji rodbini in da nima nikake politične misije.

Ameriško odlikovanje letalca Costesa

Pariz, 30. avgusta (pa.) Ameriški poslanik Harwick je izročil letalcu Costesu ameriški letalski križ.

Sporočila in nasveti iz hegemonističnih vrst

Vladne stranke zahtevajo od KDK, naj formulira svoj program in s tem omogoči pogajanja

Beograd, 30. avgusta r. V beograjskih političnih krogih so z največjo napetostjo pričakovali sklepov današnje seje vodstva KDK v Zagrebu. Računali so, da bodo že na današnji seji KDK formulirane zahteve glede revizije ustave, na podlagi katerih bi se mogle nato opredeliti tudi vladne stranke in pričeti nogačanja s KDK.

Značilno je, da kažejo beograjski krogi zadnje dni zopet veliko pomirljivost. Po vehementni gonji radi akcije HSS v Berlinu je začel sedaj tudi beograjski tisk pisati zelo pomirljivo, in današnji listi celo izjavljajo, da so zahteve KDK glede revizije ustave upravičene ter da jih je treba upoštevati. Zlasti radikalno »Vreme« povdarja, da je skrajni čas, da pride do zblizanja med Beogradom in Zagrebom in smatra, da bi se na podlagi zahtev, ki jih bo formulirala KDK na svoji današnji seji, mogla pričeti pogajanja za rešitv težjih problemov, ki so na dnevnem redu in ki so v zvezi z revizijo ustave. »Vreme« povdarja, da je

treba ugoditi revizionističnim zahtevam KDK in dati prečanskim pokrajinam večjo samostojnost potom dekoncentracije državne uprave. Pri tem je treba gledati le na to, da ostane nedotaknjeno državno in narodno edinstvo. List izraža nado, da bo ostala SDS zvesta svojemu nacionalnemu stališču in usmerila zahteve KDK glede revizije ustave v tak okvir, da narodno in državno edinstvo ne bo v nevarnosti.

Tudi »Politika« se obširno bavi z vprašanjem ustavnih revizije in podčrtava, da sta tudi obe glavni vladni stranki, radikalna in demokratska, v načelu za revizijo ustave. Misli pa, da bi morala KDK, ki je to vprašanje sprožila, najprej sporočiti svoje zahteve in svoje predloge, na podlagi katerih bi potem bilo mogoče pričeti pogajanja. »Politika« je mnenja, da revizija ustave ne bo delala prevelikih težkoč, če bo ostalo državno edinstvo nedotaknjeno ter da bo mogoče sporazum med vsemi parlamentarnimi strankami.

Odgovor beograjske vlade na ameriško vabilo za pristop h Kelloggovemu protivojnemu paktu

Odgovor je bil včeraj izročen amerškemu poslaniku Princeu in izraža pripravljenost Jugoslavije za pristop k protivojnemu paktu

Beograd, 30. avgusta, p. Nocoj je vlada izročila amerškemu poslaniku Princeu odgovor na vabilo ameriške vlade, naj pristopi tudi Jugoslavija h Kelloggovemu protivojnemu paktu. Odgovor naše vlade se glasi:

»G. minister, potrjujem vam prejem pisma od 27. avgusta, s katerim ste me izvolili formalno obvestiti o podpisu protivojnega pakta in mi izročiti besedilo tega pakta v svrhu proučavanja in odobritve od strani vlade kraljevine SHS. Z ozirom na to vam podvizano sporočam, da je kraljevska vlada sprejela vabilo z občutki živahnih simpatij.

Formalna obveza, odredi se vojne kot sredstva nacionalne politike, odgovarja popolnoma načelom, ki morajo po nazoru vlade kraljevine SHS dominirati v mednarodnih odnosih. Kraljevska vlada priznava globoko važnost te svečane deklaracije, ki so jo že podpisale mnogostevilne države. Obenem izraža svoje velike spoštovanje ameriški republiki in pobudnikom plemeniti prizadevanj za ohranitev miru ter se zahvaljuje pozivu za pristop k temu paktu.

Kraljevska vlada popolnoma odobra-

va ta protivojni pakt, ki je bil podpisan v Parizu 27. avgusta.

Vrh tega ste mi izročili belo knjigo, ki vsebuje dopise med onimi državami, ki so pripravljale in podpisale pakt. V tej knjigi so točno zabeležena stališča vseh držav z natančnim smislom in pomenom posameznih odstavkov protivojnega pakta.

Kraljevska vlada mi je naročila, naj vas zagotovim, da popolnoma deli ta stališča. Zlasti soglašam s tem, da ožki, ki hoče ohraniti mir, ne odvzema pogodbenim strankam pravice obrambe v slučaju napada ali invazije. Vrh tega pakt polnopravno oprošča pogodbene stranke vsakršne obveze do vseh, ki bi kršili pakt.

Kraljevska vlada nadalje deli naziranje, da je pakt instrument, ki naj ovekoveči miroljubne in prijateljske odnose med državami, kakor so sedaj določeni in da ta pakt ne dovoljuje tolmčenja, ki bi nasprotovale pogodbi o Društvu narodov, locarnskemu sporazumu in pogodbi o nevtarnosti ter v obče mednarodnim obvezam, ki jih je dosedaj sprejela kraljevina SHS.

Dr. Ilija Šumenković

Rekonstrukcija madžarske vlade

Budimpešta, 30. avgusta, s. Na ministrski konferenci, katere so se udeležili finančni, trgovski in poljedelski minister ter član gornje zbornice Weckerle ml. je bilo sklenjeno imenovanje Ivana Buda za ministra brez portfelja. Glede njegovega delokroga je bilo določeno, da spadajo v njegov resor vse gospodarske zadeve, ki se skupno tičejo finančnega, trgovskega in poljedelskega ministrstva. Gospodarskemu ministru bo pridržana predvsem odločitev v vseh vprašanjih železnice, železne industrije, rudnikov, carinskih tarifov in trgovinskih pogodb. Ministrski svet bo jutri odobril sklep današnje interne konference, tako da bo imenovanje Ivana Buda za gospodarskega ministra in Aleksandra Weckerla za finančnega ministra objavljeno v uradnem listu že v začetku septembra.

Normalni odnosi med Francijo in Japonsko

Pariz, 30. avgusta (pa.) Zunanji minister Briand je prejel od japonskega ministrskega predsednika Tanaka zahvalno brzojavko za pripravljenost japonskega delegata Ušide. Briand je odposlal ministrskemu predsedniku Tanaki brzojavko, v kateri izjavlja, da je odgovarjal sprejem japonskega delegata Ušide prisrčnost odnošajev med Francijo in Japonsko.

Povečanje poljske trgovinske mornarice

Varšava, 30. avgusta (be.) Ministrski predsednik Bartel je izjavil, da bo trgovinska mornarica znatno povečana. Glede prodaje gornješlezijskih rudnikov koncernu Harriman je izjavil, da je razprava o tej zadevi preložena na poznejši čas.

Mednarodna organizacija bolnic

Pariz, 30. avgusta (be.) Tu so se sestali zastopniki bolnic iz 28 držav, da ustanove društvo bolnic, ki bo priredilo prihodnje leto v Atlantic City mednarodni kongres.

Likvidacija dalmatinskih davidovičevcev

Split, 30. avgusta, n. V Dalmaciji je doslej od 39 organizacij, kolikor jih je štela Davidovičeva demokratska stranka v Dalmaciji, likvidiralo 28. Vse so prešle v KDK. Obstoj samo še dvojice mestnih in 9 podeželskih organizacij, ki pa so izgubile že skoraj vse članstvo. Najmočnejša organizacija je bila v Splitu, ki pa ima samo še 140 članov, tako da je tudi ta zadnja potrojanka davidovičevcev v popolnem razsulu.

Razlike v mišljenjih ne motijo edinstva KDK

Odgovor Svetozarja Pribičevića na beogradske napade. Sorodnost KDK z nekdanjo Hrvatskosrbsko koalicijo

Zagreb, 30. avgusta. Danes popoldne ob 3. je g. Svetozar Pribičević sprejel novinarje ter jim dal glede na napade, ki so izšli v današnjih beograjskih listih na SDS in njegovo osebo, čes da podpirajo one, ki hočejo rušiti to državo ter da so tako izdali idejo državnega in narodnega edinstva, daljšo izjavo, v kateri se je dotaknil tudi raznih drugih aktualnih političnih vprašanj. Med drugim je izjavil:

»Zanimiva je sestava delegacije za zasedanje Društva narodov v Ženevi. Kolikor je bilo objavljeno v listih, so vsi trije glavni delegati Srbijanci, tajnik in šef tiskovnega urada sta prav tako Srbijanci, a za namestnike sta pritegnjena po en Hrvat in po en Slovenec. Prečanska Srba v delegaciji sploh ni. To je sistem.

V današnjih beograjskih listih so na veliko izšli napadi na SDS in mojo osebo. Ena »izjava« poteka od nekega »bivšega radikalnega ministra«, druga od »uglednega člana glavnega odbora«, zopet tretja od »prvaka radikalne stranke«, pa se je zopet oglašil »prijatelj g. Vukičevića«, končno še ena od »uglednega demokratskega prvaka«, torej vse same anonimne veličine, o katerih sem že davno izjavil, da so bojazljivci, ker si ne upajo z imenom na dan.

Morilec poslanca Matteottija aretiran

S pomočjo fašistične vohunke je bil aretiran bivši načelnik fašističnega novinskega biroja

Ženeva, 30. avgusta. S. V. majhnem italijanskem kraju Campione ob Luganskem jezeru, ki je popolnoma obdan od švicarskega ozemlja, je bil včeraj aretiran morilec Matteottija Cesare Rossi z damo, ki je bila v njegovem spremstvu. Rossi je bil svojčas zapleten v Matteottijevo afero ter se je za-

govarjal s tem, da je dvignil težke obtožbe proti Mussoliniju. Kakor se izve, so italijanski policijski organi v Campione že pred enim tednom postavili Rossiju past. Dama, ki je bila z njim aretirana, je italijanska policijska agentka, ki ga je pregovorila, da je napravil izlet v Campione.

Tajna seja Društva narodov

Angleški general imenovan za predsednika odbora, ki naj likvidira monostrsko afero. — Odsotnost Chamberlaina in dr. Stresemanna

Ženeva, 30. avgusta. S. Pod predsedstvom finskega zunanjega ministra Procopa se je danes popoldne svet Društva narodov sestel k svojemu 51. zasedanju. Na tajni otvoritveni seji je bilo najprej odobrenih več upravnih-tehničnih in proračunskih vprašanj po predložitvi glavnega tajnika. Nato je bil angleški general Kirwan imenovan za predsednika investicijskega odbora za Madžarsko. Na dnevnem redu prihodnje seje je poročilo o sejah svetovnega filmskega instituta v Rimu, o delovanju gospodarskega odbora Društva narodov, o sestavi konvencij za ukinitve uvoznih in izvoznih preprek, omejitve in odobritev mednarodnega letalskega prometnega reda, ki ga je predlagala komisija za letalski promet.

Izrazil svoje obžalovanje, da se sedanega zasedanja ne more udeležiti sir Austen Chamberlain in da je tudi nemški zunanji minister dr. Stresemann zaradi svojega zdravstvenega stanja preprečen udeležiti se posvetovalni v Ženevi. Obenem je izrazil svoje zadovoljstvo, da je minister Briand, ki se, kakor znano, ni udeležil zasedanja sveta meseca junija, zopet popolnoma okreval. Na svoj predlog je dobil od sveta pooblastilo odpisati dr. Stresemannu in Chamberlainu poročajne brzojavke z željo, da bi kmalu okrevala. Zastopnika Nemčije in Anglije sta se za to zahvalila, nemški državni tajnik Schubert pa je pripomnil, da dr. Stresemann osebno obžaluje, da se ne more udeležiti sedanjih posvetovalni.

Kongres narodnih manjšin obtožuje Društvo narodov

Včeraj je ženevski kongres sprejel resolucijo proti zanemarjanju dolžnosti, ki jih je prevzelo Društvo narodov

Ženeva, 30. avgusta. Manjšinski kongres je na svoji današnji plenarni seji na podlagi včerajšnjih razgovorov o položaju narodnostnih manjšin in o Društvu narodov sprejel daljšo resolucijo, v kateri se uvodoma pravi, da je Društvo narodov v začetku svojega delovanja kot prva realizacija mednarodne avtoritete prevzelo manjšinske pravice pod svoje varstvo. Kongres pa vidi v jamstvu, ki ga je prevzelo Društvo narodov samo prvi pričetek mednarodnih odred, ki naj pospešijo izenačenje med narodnostni posamezniki držav po danih razmerah in potrebah, da se ustvari atmosfera zaupanja in sodelovanja med večinami in manjšinami v interesu svetovnega mira. Resolucija veli dalje:

Temu nasproti ugotavlja kongres, ako pogleda na 8 letno delovanje Društva narodov, ne samo povsem nezadostne ustvaritve pritožbenega postopanja narodnostnih manjšin, temveč tudi dejstvo, da so se prevzele obveznosti zelo površno izpolnjevale. S posebno skrbjo nas navedajo izjave vodilnih državnikov Društva narodov, proti katerim ni nihče nastopil. V teh izjavah se

dvomi v odločilni smisel določb glede manjšinskih pravic, odnosno ga prevračajo v nasprotni smisel. To se more razlagati samo s popolno napačnim ocenjevanjem nacionalne napetosti v Evropi. Ravno kar izvršena nova zasedba ravnateljskega mesta manjšinskega oddelka v tajništvu Društva narodov vzhaja na vzemirljiv način bojazni, da tajništvo v bodoče ne bo moglo izpolniti svoje pripravljalne naloge, zaradi česar bi se ogrozila avtoriteta Društva narodov v krogih manjšin. Z ozirom na to dejstvo izjavlja četiri evropski manjšinski kongresi, da je zaupanje 40 milijonov narodnostnih manjšin in onega še večjega števila, ki so z njim istega mnenja o nalogah Društva narodov, do Društva narodov kot jamstva manjšinskih pravic omajano. Za rešitev manjšinskega problema Društvo narodov dosedaj zaradi svojih metod ni storilo ničesar resnega. Varstvo pravic narodnostnih manjšin kot pogoj za ohranitev mira, je in ostane dolžnost Društva narodov. Pričakujemo, da bo v bodoče izpolnil to dolžnost.

Svečan sprejem Kellogga na Irskem

London, 30. avgusta. (lo.) Ameriški državni tajnik Kellogg je prišel danes v Kingstown, kjer je bil navdušeno sprejet. Kellogg je spremljal na potu iz Pariza irski predsednik Cosgrave. V odgovoru na pozdrave je odgovoril Kellogg, da smatra prisrčen sprejem za izraz velikih simpatij, ki jih g. Kellogg do Zedinjenih držav, ki so vedno čutile z Irsko. Nato je nadaljeval Kellogg pot v Dublin, kjer je bil sprejet z vojaškimi častmi in imenovan za častnega občana.

Lord Cushendun o mirovnem paktu

London, 30. avgusta. (lo.) Lord Cushendun, ki zastopa Anglijo v Društvu narodov, je podal novinarjem v Ženevi izjavo o Kelloggovem paktu. Cushendun je v svojih izjavah poudarjal, da bi bilo napačno misliti, da je s podpisom pakta vse storjeno. Tako hitro se ne pride v nebesa in za vsako stvar treba časa, da dozor. Ni treba misliti, da bi narodi, ki so podpisali pakt, vzeli vse svoje orožje v staro železo. Razorožitev je težka naloga in potrebuje mnogo časa in truda, da se zadovoljivo reši.

Problem izpraznitve Porenja

Pariz, 30. avgusta. S. Na predvečer pogovornih med Briandom in državnim kancelarjem Müller-Frankom glede eventualne predčasne izpraznitve Porenja svari »Echo de Paris« vladno pred nalaganjem koncesijami, s katerimi se je oglašala razvoj politike v vzhodni Evropi. Ako je, pravi list, danes smoter nemške zunanje politike izpraznitev Porenja, bo to jutri priključitev Avstrije k Nemčiji. Na vsak način pomeni že danes prisotnost 60.000 vojakov v Porenju manjšo nevarnost za mir v Evropi kakor priključitev Avstrije k Nemčiji.

Tudi Avstrija pristopi k mirovnemu paktu

Dunaj, 30. avgusta. G. Uradno se objavlja: Današnji ministriški svet je na predlog zveznega kancelarja dr. Seipla sklenil pristop Avstrije k Kelloggovemu paktu. Dalje je ministriški svet na predlog pravosodnega ministra dr. Slame sklenil predložiti zbornici zakonski načrt, po katerem se bo ob priliki desetletnice obstoja avstrijske republike izdala amnestija Obenem so se določile smerice te amnestije.

Albanska zahvala Italiji

Vsak dan nove manifestacije. — V Albancih se pretaka »monarhistična kri«. — Ahmed beg Zogu se bo imenoval kralj Zogu I.

Tirana, 30. avgusta. Na včerajšnji seji ustavodajne skupščine se je pričela debata glede imenovanja parlamentarne komisije, ki bi v najkrajšem času poročala o izpremembi ustave. Meni se, da se bo že prihodnjo soboto glasovalo v plenumu o izpremembi zadevnega čl. 1. Po proglasitvi Ahmeda bega oZgu za kralja, bo kabinet odstopil, da se z ozirom na novo situacijo da mlademu kralju možnost rekonstruirati kabinet.

Včeraj popoldne so se vršile večje manifestacije kakor dosedaj. Sprevod se je ustavil pred poslopjem parlamenta ter je z vzklikom pozval poslance, naj pospešijo zgodovinski akt proglasitve Albanije za kraljevstvo. Zunanji minister Vrioni je imel na zbrano množico govor, v katerem je dejal:

Vaš klic je tudi moj klic, ker sem bil vedno monarhističnega mišljenja. V žilah celokupnega albanskega naroda se pretaka monarhistična kri. Boljšega kralja kakor je Ahmed beg Zogu ne moremo nikjer najti. V svoji lastnosti kot zunanji minister vam

moram sporočiti še to, da smo dolžni naši veliki zaveznici Italiji za pomoč, ki smo jo dobili od nje, in za njeno korektno postopanje veliko zahvalo. Vzklikom zunanjega ministra Vrionija Italiji se je navdušeno pridružil zbrana množica. Manifestacije so nato odšli pred hišo Ahmed bega Zogu, kjer mu je nekaj žensk v narodnih nošah izročilo venec poljskih rož s trakovi, ki so imeli naslednje napise: Zogu, kralj vseh Albancev, vzemi s krono obenem tudi ta venec, ki je spleten iz rož Tvoje dežele in ki pomeni spoštovanje do Tebe.

Za časa manifestacij je več italijanskih letal krožilo nad mestom. Letala so metala letake, ki pozivljajo narod, naj proslavi Ahmeda bega Zogu kot kralja.

London, 30. avgusta. d. »Exchange Telegraph« poroča iz Tirane, da je Ahmed beg Zogu sklenil imenovati se po izvršenem kronanju Zogu I. ne pa Skanderberg III. kakor je bilo prvotno javljeno.

Albanija — kraljevina

Še vedno ni znano, kakšni vzroki so povzročili odložitve proglasitve albanske republike za kraljevino in proklamirano predsednika Ahmeda bega Zogu za prvega albanskega kralja pod imenom Skanderbega III. Ali toliko se zdi gotovo, da odložitve ne pomeni v končnem efektu ničesar odločilnega, to se pravi, da se bo vsekakor projektirana preureditev vladavine izvršila kljub odlogu danes ali jutri.

Da je sprememba Albanije v kraljevino notranja zadeva Albanije, kakor naglašajo komentariji najraznovrstnejših listov, je v formalnem pogledu seveda točno. Da pa gre v stvari vendarle za več nego za golo notranjo reč Albanije, je prav tako gotovo. Za to se tudi nas tiče pač v večji meri, nego običajna notranja akcija sosedne države.

Predvsem, da se naglasi ona pripomba francoskih listov, ki pravi, da ni slučaj, da se izvrši proglasitev Ahmeda Zogu za kralja ravno sedaj, ko pretresa Jugoslavijo huda notranja kriza. Najprej je treba priključiti v spomin fakt, da je Italija s prvimi tiranskim paktom garancirala Albaniji ne le teritorialno in politično nedotakljivost, marveč prav tako tudi notranji status quo, to se pravi obstoječi politični režim v notranjosti. Ahmed Zogu je bil izvoljen za dobo sedmih let za predsednika republike. Italija je garancirala, da se ta čas ne bo mogla izvesti zoper nje nikakršna notranja revolucija. Spritno tega je bila albanska emigracija prisiljena na pasivnost, zakaj zmaga nad Zogovim režimom bi bila mogoča šele po zmagi italijanskih čet, ki bi v slučaju potrebe z veseljem porabile priliko, da intervencirajo v deželi. Ko bi potekla Ahmedova zakonita doba, bi bilo treba poskrbeti za nadaljnjo stabilizacijo Ahmedovega režima, kar pomeni hkrati italijanskega vpliva. Da bi rimski diplomaciji, odnosno financni ne bilo težko doseči to, je seveda izven dvoma. Ali ipak je enostavnejše, da se Ahmed proglasi za kralja in s tem se eo ipso italijanski garancijski pakt raztegne na vso dobo njegovega življenja in eventualno njegove »dinastije«.

Iz tega izhaja jasno, v koliki meri pomeni sprememba vladavine preko interne albanske zadeve, pomeni nadaljnjo utrditev predimantnega italijanskega vpliva v Albaniji. Za trenutno stanje je seveda precej vseeno, ali je Zogu predsednik ali kralj; drže ga italijanske lire in puške, vendar razmerje med vazalom in fevdnim gospodom z onstran Jadrana se tako rekoč petrificira in v tem leži poglobljen pomen ustanovitve najmlajše monarhije na Balkanu.

Naše stališče k dogodku v Tirani je podano že ves čas, od prvega tiranskega pakta dalje. Naša pozicija napram Albaniji, odnosno Italiji je danes še slabša nego je bila ne glede na notranje slabosti, v katere smo zabredli zadnjič. Kdor se je moral vdati v dejstvo tiranskega pakta, mora pač akceptirati tudi nadaljnje.

Fašistični strah ima velike oči

Trst, 30. avgusta. o. Preiskava zaradi požara v rikreatoriju na Proseku se nadaljuje z veliko vneto. Policija je aretirala sedem domačinov, od katerih sta bila samo dva pridržana v zaporu. Oblasti so zaplele tudi več gostlin. »Piccolo« in »Popolo di Trieste« spravljata požar v zvezo z drugimi sličnimi požari v drugih vaseh ter z napadi na razne milicijske in orožniške liste. Izražata prepričanje, da delajo vse to pri »Orjune«, ki prihajajo iz Jugoslavije skrivoma preko meje. Tudi preiskava zaradi umora Viktorja Kogea v Gorici se nadaljuje. Iz Idrije, kjer so bili aretirani, so bili včeraj prepeljani v goriskeapore učitelja Viktor Krašna in Franc Krizman, visokošolci Srečko Logar, Bine Sedej, Slavoljub Tratnik, Srečko Lutman in L. Ferjančič, srednješolci Trpin, uradnik Rafael Kobal ter nekateri delavci in kmetje. Podgori je bilo te dni aretiranih kakih 7 oseb, v Gorici pa dijaka Milan in Dušan Hreščak.

Pristop Grčije protivojnomu paktu

Atene, 30. avgusta. G. Poslanik v Washingtonu Simukulos je bil pooblaščen, da izroči ameriški vladi grški odgovor, v katerem izjavlja Grčija, da pristopa Kelloggovemu paktu.

Praška obsodba Koroščeve vlade

Med vsemi češkimi listi se z našimi notranje-političnimi zadevami piča najbolj »Venkov«, glasilo agrarne republikanske stranke. 28. t. m. je zopet posvetil našim prilikam zanimiv uvodnik, v katerem pravi med drugim:

Nedeljski ministriški svet, ki se je posvetoval o ukrepih proti KDK, je zavzel malo drugačno stališče, nego so si želeli oni politični krogi, ki so za strog nastop proti koaliciji. Vlada je spoznala, da nima povoda za kakršnekoli strožje ukrepe. Na žalost vzrokov temu pomirljivemu stališču ne smemo iskati v državniški modrosti Koroščeve vlade, nego edino v bojih v radikalni stranki, ki slabe ves položaj vlade.

V tej krizi glavne vladne stranke je vsa slabost vlade in čuti se, da ta zaradi tega ni kos nalogi, ki jo še vedno čaka: pogajanjem in pomirjenju s KDK. Sedanje razdobje porablja koalicijska koncentracija svojih sil in kakor kaže izid nedeljskega ministriškega sveta, ima v tem znatne uspehe. Pri tem postopa koalicijska zelo previdno in je upati, da se ji posreči obdržati na vseh vseh nemirne elemente, ki bi s svojo gorečnostjo nehoti slabili položaj koalicijske, ako bi nje voditelji ne mogli obvladati svojih množic in jih odvrtiti od kakih nasilnih poskusov. Kakor je težko obvladati te elemente, vendar jih KDK krepko drži, da razen manjših incidentov vlada v njenih vrstah popolna disciplina.

Dočim »Venkov« še nekoliko obzirno, dasi odločno izraža svoje nezadovoljstvo s stališčem beogradske vlade do KDK, praška »Deutsche Presse«, organ nemškega krščanskega socialista ministra Mayr - Hartinga, tedaj političnega somišljenika dr. Korošča, brez pridržkov obsodja kratkovidnost Koroščeve vlade, ki da enostavno ignorira odpor naroda proti sedanjim razmeram v državi. V svoji kratkovidnosti, nadaljuje »Deutsche Presse«, ta vlada celo z nasiljem zatira vsak pojav nezadovoljstva, ki se mora pojaviti proti režimu, ki moče ničesar slišati o izboljšanju življenjskih pogojev naroda.

Ta sodba nemškega krščanskega socialista je za Koroščevo vlado pač dovolj značilna.

Mednarodni šahovski turnir v Brnu

Brno, 30. avgusta. g. 1. septembra se prične tukaj mednarodni šahovski turnir, ki se ga bodo po dosedanjih dispozicijah udeležili naslednji mojstri: Američan Marshall, Jugoslovenci Kostić, Dunajčan Reti, Nemec Šimisch, Poljak Przepiorka, Madžar Steiner in najbrže tudi avstrijski mojster Kmoch. Dalje so bili povabljeni štirje Čehoslovaki dr. Treybal, Popocenski, Walter in Engel.

Velik vihar v Italiji

Rim, 30. avgusta. (be.) Včeraj je divjal v Monzi vihar s tobo, ki je popolnoma poplaval ulice, tako da je bil ustavljen ves promet. Več hiš in tvornic se je podrla. Dosedaj so izvele izpod ruševin 6 mrtvih in 100 ranjenih.

Komunistična propaganda med francoskim vojaštvom

Pariz, 30. avgusta. s. Komunistična »Humanite« poroča, da je prišlo na večbališču v Richardu na loirskem ozemlju do težkih uporov med rezervisti. Z ozirom na izkušnje iz lanskega leta niso sedaj kaznovali upornikov, temveč so jih poslali domov z »govorom, da njihovo zdravstveno stanje ni zadovoljivo. Minister Painlevé je to vest lemantiral ter hoče dvigniti proti listu »K«-enski predlog. List ostaja pri svoji trditvi, da pravi, da je prišlo tudi v Nimesu do takih dogodkov, kjer so poslali domov celo 50 najhujših kričavcev.

Čsl. proračun

Praga, 30. avgusta. h. Ministriški svet je odobril državni proračun in finančni zakon za leto 1929. Poslanska zbornica se bo sestala 6. septembra ter bo pričela razpravljati o proračunu. Državni proračun mora biti izglasovan do 28. oktobra. Proračun se giblje v istih mejah kakor leta 1928, ki je izkazal 9 in pol milijard Kč dohodkov. Suficit je znašal 25 milijonov Kč. Isti suficit ima tudi letošnji proračun.

Nov svetovni rekord Marte Norelius

Dunaj, 30. avgusta. g. Na današnjih plavalnih tekmah v kopališču Diana je Američanka Marta Norelius izboljšala svoj lastni svetovni rekord v plavanju dam na 300 m prosti stil od 4:12.2 na 4:08.3

Angleško brzdanje Španije

London, 30. avgusta. s. Sir Austen Chamberlain je davi odpotoval v Liverpool, kjer se bo ukrcal za daljše potovanje. Izgleda, da je zelo blod ter je imel trudne poteze. Levo roko, ki je zaradi nevalgičnih bolečin opešala, je imel v obvezi. Spremljata ga njegova žena in njegov drugi sin.

London, 30. avgusta. (be.) Zunanji minister Chamberlain, ki potuje v Ameriko se sestane v petek v San Sebastianu s Primom de Rivero.

Pilsudski naj bi vzpostavil monarhijo

Varšava, 30. avgusta. g. Monarhistični organ v Vilnu »Slovo« objavlja v svoji zadnji številki članek svojega glavnega urednika Matiewicza. V tem članku se primerno maršal Pilsudski z Mussolinijem in angleškim kraljem Jurijem. Članek apelira na maršala Pilsudskega, naj vzpostavi na Poljskem monarhijo. Poljska potrebuje avtoritativno državno oblast.

Slovaški klerikalci zopet avtonomisti

Praga, 30. avgusta. h. Minister za narodno zdravje dr. Tiso je izjavil na javnem zborovanju, da se bodo državne in okrajne volitve vršile še novembra ali decembra tega leta. Volilna agitacija se bo pričela takoj po končanih svečanostih 28. oktobra. Slovaška ljudska stranka bo pri teh volitvah nastopila z avtonomističnim programom.

Odmev angleško - francoskega kompromisa

London, 29. avgusta. Iz Amerike je dospelo poročilo, da je sklical ameriški predsednik Coolidge vojaške pomorske strokovnjake, ki bodo razpravljali o angleško-francoskem pomorskem kompromisu.

London, 29. avgusta. Do sedaj je ponska vlada ni še odgovorila, kako stališče zavzema do angleško-francoskega pomorskega sporazuma.

Papež in protivojni pakt

Rim, 29. avgusta. Papež namerava izdati posebno mirovno poslanico, v kateri bo zavzel svoje stališče do Kellogovega protivojnega pakta. Papež bo v poslanici pozdravil stremljenje po zasiguranju svetovnega mira, ki prihaja do izraza v Kelloggovem paktu, in bo obenem naglasil, da je Vatikan že od nekdaj dajal inicijativu za svetovni mir.

Trupla ponesrečencev »L 55« v domovini

London, 30. avgusta. (lo.) Na trgovski angleški ladji Truro je bilo prepeljanih na angleško križarko Champion, ki je dospela danes v Revval, 40 trupel ponesrečenih posadke podmornice »L 55«. Križarka Champion bo dospela prihodno sredo v Portsmouth, kjer bo izkazana ponesrečenim mornarjem vojaška čast.

Hoffmannovi spomini

Berlin, 30. avgusta. (pa.) General Hoffmann je objavil zanimive dokumente iz svetovne vojne, v katerih dokazuje intrige in nesporazumljenja v nemškem glavnem stanu.

Japonska priznava novo kitajsko vlado

Tokio, 30. avgusta. (lo.) Vlada je sklenila, da sprejme kitajske predloge za revizijo kitajsko-japonskih pogojev.

Belgijska armada

Bruselj, 30. avgusta. (lo.) Minister Jaspars je zahteval povodno debato o vojnem proračunu, naj se organizira vojaška vojna sila v sorazmerju z gospodarsko in mednarodno pozicijo.

Novi listi v Beogradu

Beograd, 30. avgusta. V Beogradu se napoveduje zopet več tako zvanih »nevtralnih« listov. Tako namerava v kratkem izdati nekdo konzorcijski nov list pod imenom »Narodno Slovo«, ki naj bi bil neke vrste kulturno glasilo srbijanskih intelektualcev. Znani Mautner, ki je svojčasno izdal »Belgrader Zeitung«, pa namerava izdati tednik pod imenom »Tribuna«. Pisan bo v latinici ter bo zastopal idejo sporazuma med Beogradom in Zagrebom.

Naši onstran granic

— Vzorčni selem na Reki je bil zaključen 26. t. m. Izložbe so se udeležile Italija, Madžarska, Španija in zadnje dni še Turčija. Iz Jugoslavije ni bilo nič. Lani je bila v razstavi neka zagrebška reč. Letos je se to izostalo. Reški trgovci se jezijo, ker se je na sejmu prodajalo razno blago na drobno v njihovo škodo. Na koncu sejma je mogel kak trgovec, ki ima še kaj lir, nakupiti drobiž poceni. Hotelirji in gostilničarji so s sejmom kolikor količino zadovoljni, zama pa so pričakovali inozemskih gostov. Rečani so mislili, da bodo mogli po sejmu dvigniti svojo industrijo, pa je ostal sejem le pri svoji svrhi, da zbere vsako leto na Reki regnikolske industrijske izdelke, ki naj se odotod razpečavajo na Balkan v prvi vrsti. Industrijski in veletržci iz Italije pa uvidevajo, da ne bo nič z reškim razpečevanjem njihovega blaga. Iz Jugoslavije ni zanimanja in od drugod tudi ne, samo zaradi Madžarov pa se reški sejem ne izplača. Zato ne bo nič čudnega, če že prihodnje leto ali čez par let reška izložba preneha.

— V Istri izpreminljajo pritlike tako-le: Samiec Sampezz, Sardoč Sardo, Sinigoi Sinigo, Slambberger Salimberghi, Šostenič Šosteri, Skut Šocotič, Skot Šociti, Senčar Senčari, Semec Seme, Sevnik Sevnin, Stilič Stilič, Sirotnjak Sirotna, Slama Lama, Skoković Locchi, Sluga Luzzi, Sinrdel Marelli, Smrtin Meritini, Smokovina Mochina, Smrekar Mochari, Znidarč Nidari, Sodnik Sodin.

— V Opatiji imajo novo »kurkumistijo«, kateri so dali fašistični voditelj naloge, da poskrbi za vsa sredstva, ki so potrebna, da potegne Opatija nase tujski promet iz srednje in severne Evrope v prvi vrsti, potem pa še iz daljnega inozemstva z vseh strani, tako da bo Opatija ogromno pomembna in polno zatočišče bogatih gostov. »Propagandni urad« bodo vodili izbrani močje z imeni, ki obetajo uspeh. Posvetovanje o tej stvari je bilo precej svečano — odprto pa je ostalo vprašanje, odkod bodo vzeli denar za propadanje, ko je po Opatiji zadolžena že čez Jugo.

Naši kraji in ljudje

Življenje ljubljanske dece v Omišlju

III. kolonija mestnega magistrata in Kola jugoslovenskih sester.

Solca, solca, tega ima naša deca tu ob bali Jadranskega morja v izobilju. Zjutraj, ko odpre svoje radovedne oči, jo že nagajivi solnček vabi ven v sveži morski zrak. Najraje bi skočili kar iz svojih posteljic naravnost v vabljive morske valove. Toda treba je najprej urediti spalnice, zrahljati postelje ter pripraviti skodelice in žlice za zajtrk. Ko ogledajo otroci kuharico z ve-

bice. Zabavo najdejo tudi v nabiranju raznovrstnih školjk.

Ob 12. se je neradi ločijo od vode. A želodčki so se jim že izpraznili in treba je nadomestila. Prileže se že dobra juhica, meso in dve prikuhi. V nedeljo za nameček še buhtelički. Po kosilu pa na travnik, kjer skačejo po mili volji. Velika žoga jim je najljubša igra. Tudi trolabo radi igra-

likanskim loncem vroče bele kave in svojo voditeljico s košaro svežega belega kruha, hitro posejeda okrog miz in nestrno čakajo, kdaj jim večje deklice-pomagalice donesijo toli priljubljeno kavico. Marsikateremu ne zadostuje ena sama merica, pa dobi še drugo. Kako jim žare lica od zadovoljstva!

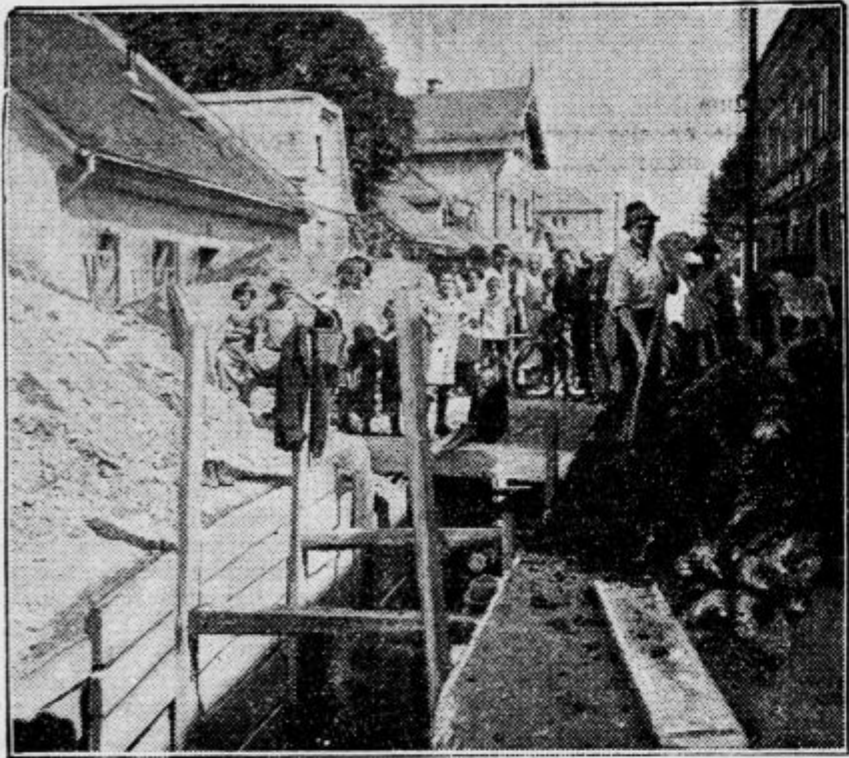
In že je zajtrk pri kraju. Prikaže se velik skaf tople vode, v katerem otroci pomijejo svojo posodico in jo zopet pospravijo. Potem pride na vrsto pošta. Kdor jo dobi, z drhtečim srcem čita in čita ter se veseli sporočila od doma. Ob 10. dobe predjužnik, kruh in fige ali kruh in med. Posebno v elasti jim gre grozdje, ki ga jim sedaj tudi ne manjka.

Največ zabave pa najde deca v vodi. Znajo že vsi plavati. Kar tekmujejo med seboj z brzino in vztrajnostjo. Prav pridno spuščajo ladvice po morju ali pa love ri-

jo, seveda le za dobrotke. Deklice v svojih raznovrstnih posodah pečejo like iz ilovice. Med 3. in 4. popoldne je večina zopet v vodi. Ob 4. dobe obilno južino, zato večerja obstoja navadno le iz kave in kruha, da je počitek lažji. Ko se poslavlja solnce, je treba pripraviti postelje, kajti v naših barakah ni luči. V mraku se izprehaja deca ob morju, poje in se smeje, da se razlega daleč naokoli. Z zanimanjem opazujejo ribiče, ki se pripravljajo na lov. Najraje bi se odpeljali z njimi. Ko noč razgane svoj temni plašč, gredo le neradi k počitku. A kmalu jih premaga spanec in po vseh sobah zavladati tišina.

Dnevi hitro potekajo in treba se bo ločiti od tega priljubljene kraja. Kdo ve, kdaj pride zopet ta ali oni v ta tihi kot iskat oddiha in razvedrila! V torek 4. septembra zjutraj odrinemo z ladjo iz Omišlja in prispemo ob pol 9. zvečer z vlakom v Ljubljano. A. L.

Najdbe okostnjakov na Friškovcu

Ljubljana, 29. avgusta
Na Kette-Murnovi cesti so pričeli pred čnevi s kopanjem velikega zbiralnega kanala, ki bo v globini 6 m spajal Šiško in severne predele Ljubljane z Ljubljano. Med delom so našli koparji v bližini znane gostilne pri Nacetu na človeške kosti, ki so očitno ležale že dobrih 100 let v zemlji. O čudni najdbi so se raznesle med Ljubljance najrazličnejše govorice, ki so se pa še stopnjevale, ko so našli v ilovnati plasti na 4 krste z dobro ohranjenimi okostnjaki. Delavci, ki kopljejo rov, imajo od tedaj poleg sebe stalno skupino radevednežev, ki čakajo novih odkritij. In res so danes vzdignili zopet ostanke in okostnjake dveh rakev.

Kosti so izredno močne in pričajo, da so morali biti justifikiranci — o tem nam pri-

ča ljubljanska zgodovina — izredno krepki in postavni možakarji. Zato so nastale govorice, da so ostanke rokavničev iz znanih Jermanovih vrat v Kamniških planinah. A znani ljubljanski zgodovinar g. učitelj Albert Potočnik st., ki piše obširno zgodovino stare Ljubljane, je dal našemu poročevalcu naslednja pojasnila o najdbah na Friškovcu:

Friškovec se imenuje severovzhodni del Ljubljane, kjer stoji tudi nova mestna hiša. Naši predniki so tako ponášili nemško ime »Freistätte«. V dobi Francozov in prej je bila tam zunan navadna gmaina Svobodnega kraja, kjer so najrazličnejše zločince: kriverce, puntarje, volaške bezunce in druge rokavničarje sodili in pošiljali s tega grešnega sveta. Tam neke, kjer se danes na prijaznem dvorišču okrepčajo in v senci ohladiš, so stale svoj čas vislice. Prave,

pravcate »gavge«!

Koliko ljubljance je medtem preteklo, da se je romantika stare Ljubljane preokrenila iz hudih »gavg« na Friškovcu v ljubko ljubljansko predmestje! Sličnih krajev, kjer so ljudi streljali, obešali ali prikrajšali za »eno samo glavo«, je v našem podeželju mnogo. Da omenimo le Gavžnik, romantični in idilični del Škofje Loke, kjer stoji danes prijazen dom uglednega Škofječelana. Časi se menjajo in mi in naša dela z njimi.

Težave poštnih slov v Sloveniji

(Dopis)

V področju ljubljanske poštne direkcije obstoji poleg državnih razrednih še okrog 200 pogodbenih pošt. Občinstvo seve ne opazi med prvimi in drugimi nikake razlike, razen kvečjemu to, da so pismošose državnih pošt uniformirani, pri pogodbenih pa ne. Tem težje občutijo razliko pogodbeni poštarji, še bolj pa pismošose ali pošni sli, o katerih naj izpregovorimo par besed.

Po nekem pravilniku je poštni sel privatni uslužbenec poštarjev, torej recimo njegov hlapec, dasi ne opravlja nikakega privatnega dela v poštarstvo korist, nego dela isto kakor njegovi tovariši pri državnih poštah: vzdržuje poštino zvezo in dostavlja pošto Delovni čas poštini slov se ravna po dolžini zvezne proge in po velikosti dostavnega okoliša, brez selske dostave, ter znaša 7 do 8 ur dnevno. Ker ta služba ne pozna niti nedelji niti praznikov, znaša delovni čas okrog 200 ur mesečno. V vsakem vremenu, v vročini in mrazu mora tak revež prenašati težka bremena zavojev in pošte in to dostikrat v nevarnosti za življenje in v terenskih nevarnostih.

A kako skrbi država za to vrsto uslužbencev? Ljudje, informirajte se in strmelj boste, kako silajno so plačani tisti, katerim pogosto zamerite, ker vam nikoli ni pošta dovolj hitra, ki bi radi imeli časopisje takoj pri zajtrku, pa prav nič ne pomislite, da sta 9 ali še več km dolga pot in težak tovor moža utrudila, da so mu noge težke, da večkrat peša. In če še izdam, da je 500 (reci in beri pet sto) Din nekaj maksimum ki se le pogosto umakne trem ali štirim stotinam, tedaj je menda povedano dovolj.

In vendar še to ni vse. Poštni sel ne dobi službene obleke niti nima prava na dopust, da ne govorimo o pokojnini. Ne more se zani zavzeti organizacija, ker ni državni uslužbenec, nima ugodnosti na železnici in niti službenega orožnega lista (kaj šele orožja) mu ne dajo, da bi moral v danem primeru braniti svoje življenje in zapuščano mu državno imovino, ki gre včasih v sto tisoče in jo prenaša skozi temne gozdove, preko samotnih polj in zloglasnih jarkov. Vsega tega zato ne, ker ni — državni uslužbenec.

Poštna uprava fim nakazuje »plačo« preko poštarjev in s tem indirektno priznava, kar direktno zanika, da so namreč poštni sli poštni in ne privatni uslužbenci. Ni pa se sramovala na usta pokojnega ministra Kociča poudariti, da je imela v minulem proračunskem letu okroglo 180 milijonov dinarjev čistega dobička. Raztrgani, lačni in brezpravnih poštni sli so žive priče, kako taki dobički nastanejo.

Rekord v avtomobilskih ovadbah

Kranj, 29. avgusta

Pri splošnem napredku avtomobilizma rapidno raste zlasti avtomobilski promet na gorenjskih državnih cestah, posebno na bleiski. V tujsko-prometnem oziru zaznamujemo gorenjska letovišča prav velik porast števila gostov in obiskovalcev. Samo preteklo nedeljo je nasiralo mesto Kranj v smeri proti Bledu in nazaj proti Ljubljani nad 400 avtomobilov in motociklov.

Zato ni čudno, ako ravno iz teh krajev naravnost dežujejo ovadbe o raznih prestopkih predpisov o avtomobilskih vožnjah, največ zaradi prehitre vožnje skozi vasi, kjer je dovoljena le gotova maksimalna hitrost. Toda številne ovadbe ki jih največ prispeje iz znanege kraja Podbrezje, skozi katero pelje bleiska državna cesta, predstavljajo za naše razmere pravcati rekord.

V poletni sezoni je poslala orožniška postaja iz Podbrezja tukajšnjemu sodišču do danes blizu 400 ovadb o prehitri vožnji. Na sodišču so naravnost že preobloženi z akti teh ovadb ki rastejo že v visoke sežnje. Da bi prišla ta zadeva v hitrejši ekspeidit, bi komaj zadostovala posebna pisarniška moč, ki bi se morala posvetiti samo temu onslu. Ovadbe se nanašajo na avtomobile iz skoro vseh oblasti naše kraljevine, največ iz občin slovenskih, zaresneke, primorsko-krajske, splitske in beogradске. V Podbrezju je hitrost vožnje iz avtomobilski predpisoma na maksimalno 15 km na uro, dočim vsi vozijo kljub opozorilnim tablam nad 40 km na uro.

Naj upoštevali avtomobilisti predpise in naj se ozirajo — last but not least — tudi na uradništvo kranjske sodnije, ki ne ve, kam z delom zaradi prehitrih avtomobilistov. Orožništvo gotovo vrši samo svojo dolžnost in končno le tudi Podbrezje, kakor ostale vasi ob tej cesti, letoviški kraj, ki mu preli izguba cestov zbor prahu in šmudra, ki ga povzročajo dirkačji avtomobili.

Zločin potepuha

Zagorje, 30. avgusta

V ponedeljek je prebivalstvo razburila govorica o nekem potepuhu, ki je v zlobne namene odvedel s seboj štiri otroke iz Trbovelj. Kakor so otroci izpovedali orožnikom, se je dožodek izvršil takole:

Štiri trboveljski otroci v starosti od 8 do 13 let so se podali k sorodnikom v Sela pri Zagorju po sadje. Pri Bevkem jih je došel nepoznan mlajši mož in se začel z otroki prilazno pogovarjati. Trinaestletno deklico, najstarejšo med njimi, je nagovarjal, naj poide k njemu za pestunjo, kar pa je odklonila. Tulec se je nato odpravil dalje čez hrib, a je otroke vnovič pričakal in jih nagovarjal, naj gredo z njim, da jim bo on dal sadja in medu, ki ga ima toliko, da kar iz panjev teče. Otroci so verjeli vabljivim besedam in šli s tulcem mimo hiše sorodnikov skozi Zagorje do samotnega naselja Strahovlja v arški občini. Tu pa je ostale tri otroke ostavil in jim izročil

Lepa Turkinja

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Popolnoma novo! Premijera!

TATVINA V HOTELU IMPERIAL

(Hotelratten)

Velenapeta in šaljiva detektivska drama. V glavnih vlogah

J. Szöregi in Ellen Kürti.

Visoka aristokracija. Življenje po velemestnih hotelih. Lov za bogato dobo. Dresirana opica orodje hotelskih tatov.

Razkrinkani lopovi. Senzacionalno!

Predstave ob 4., 8. in 10.

KINO IDEAL

saj boste prav zaradi nje morali sedeti, ker je torbica last tiste dame, ki je sedela vama nasproti.

Vstopil je stražnik in Julko odpeljal. Sedela bo teden dni v zaporu. Dekle je sploh precej sumljivega značaja, saj je že enkrat pomagala neki starki, ko je reva nosila s trga zelenjavo in sadje. Julka se ji je ponudila, da ji nese torbico, ki jo ji je starka res izročila in šla počasi za njo. Dekle pa jo je odkurilo s torbico in denarjem v njej. Vendar se je Julka vrnila k starki še pred ovadbo ter ji torbico izročila. K razpravi je ni bilo, odpeljala se je v Gradec, obsojena je bila pa vseno, saj je vabilo sprejela in bo slej ali prej morala v zapor.

Trije razgrajaci

Fridolin, Dragotin in Valentin so se junija letos tam v Zlebeh, kjer so doma, precej opijanili. Šli so klicat in dražiti 52letno Barbo, ki ima moža v Ameriki. Barba pač ni hotela razposajencem odpreti. Jeli so razgrajati, Dragotin je zavpil: »Baba, če ne odpreš, ti razbijem okna in vrata.« Pri tem so jelo leteti skozi okno trske in butare drv, katere je imela Barba zložene pred svojo hišico. Barba bo zdaj za par dni varna, saj je dobil Fridolin 10 dni, Valentin 14 in Dragotin 5 dni. Barba se je namreč groženj prestrašila in je res odprla vrata ter se skrila v veži za neko škrinjo. Divjaki so pridrveli v vežo, Barbo pograbili in jeli po nji udrihati, eden jo je držal za glavo, a Valentin jo je tolkel s trsko po hrbtu. Pred sodiščem niso bili junaki nič kaj pogumni, sklonjenih glav so čepeli na zatožni klopi in kazen molče sprejeli.

Darujte za pogorelce v Gornjem Jezcu!

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče med velesejmom:

Vse predstave se vršijo v dramskem gledališču.

Sobota, 1. Prodana nevesta. Ob 20.

Nedelja 2. Dobri vojak Švejk. Ob 20.

Ponedeljek 3. Dobri vojak Švejk. Ob 20.

Ponedeljek 3. Zaprt.

Torek 4. Cardaška kneginja. Ob 20.

Sreda 5. Fanny, tete, strici. Ob 20.

Četrtek 6. Carobna piščica. Ob 20.

Petek 7. Herman Celjski. Ob 20.

Sobota 8. Cardaška kneginja. Ob 15.

Zupan stilmundski. Ob 20.

Nedelja 9. Dobri vojak Švejk. Ob 15.

Poljska kri. Ob 20.

Gledališke predstave za časa velesejmaja.

Narodno gledališče v Ljubljani priredi za časa velesejmaja 10 gledaliških predstav. Vse te predstave se bodo vršile v dramskem gledališču, ker instalacijska dela nove električne naprave v opernem gledališču še niso dovršena. Zabelek dramskih predstav bo vedno ob osmih, muzikalnih predstav pa ob pol osmih. Vstopnice se dobe pri dnevni blagajni v dramskem gledališču (glavni vhod).

Repertoar med velesejmom. Prva predstava bo v soboto, 1. sept. ob pol osmih zve-

čer (v dramskem gledališču) kore vse predstave za časa velesejmaja. Izvajala se bo priljubljena opera »Prodana nevesta«. Po daljšem odmoru nastopi ta večer zopet g. Betetto kot Kecal. Opero dirigira g. Balaska. Sodelujejo gg. Ribičeva, Poličeva, Spasova, Ramsakova, Banovec, Janko, Mohorič, Perko. To bo obenem prva operna predstava ki jo bo oddajala radio-postaja v širni svet.

— 2. septembra igra drama ob 8. zabavno komedijo »Dobri vojak Švejk« z g. Cesarjem v naslovni vlogi. Dne 3. septembra, v ponedeljek, je gledališče zaprt. — 4. septembra igra opera »Cardaška kneginja«. Dirigira g. Stritof. V glavnih partijah nastopajo poleg priljubljenega operetnega para g. Poličeve in g. Drenovca še ga. Ribičeva, g. Peček, Povhe in drugi.

Premijera »Vrlega vojaka Švejska« v Zagrebu. V sredo, 1. septembra se odpre v Zagrebu letošnja dramska sezona s Haškovič »Švejkom«. Vlogo bo kreiral popularni zagrebški komik g. Cilif.

Praktični svetovalec za pripovednike. Ukrajinski pesnik in literarni zgodovinar Mikoja Johansen, ki je pred leti napisal upoštevanja vredno knjigo o tehniki pesništva, se je sedaj pojavil na knjižnem trgu s praktičnim svetovalcem za pripovednike (Majk Johansen: Jak budujetsja opovidannja. Založba »Knyhosipkac«, Harkov, 144 str. 1.25 rubljev).

Domače vesti

Imenovanje v naši finančni upravi. Iz Beograda poročajo, da je za generalnega direktorja davkov imenovan dosedanj direktor finančne direkcije v Osljeju Rudol Polić, ki je na glasu kot eden najboljših davčnih uradnikov.

Kraljevi vzorni vinogradi. Po vestih iz Beograda je kralj Aleksander kupil te dni v bližini Negotina zemljišče v izmeri 700 hektarov ki je bilo doslej last Alija Rizebegovića. Na tem obsežnem zemljišču se bodo zasadili vzorni vinogradi.

Ukinjeno vpisovanje v državno davkarstvo šolo. Glasom odločitve finančnega ministrstva letos v državno davkarstvo šolo v Beogradu ne bodo sprejeti novi učenci. Po zaključitvi letošnjega drugega letnika bo šola za nekaj let sploh ukonjena, ker da imamo zaenkrat dovolj davkarjev.

Odlični uspehi v orožniški šoli. Dne 22. t. m. je v tukajšnji orožniški šoli 40 orožnikov absolviralo tečaj za vodje patrulj. Izmed njih jih je 29 položilo izpit z odličnim uspehom in to so imenovali: Žagar, Trupej Porle, Pišek, Gregorinčič, Šrafela, Jerhar Jelenko, Kuljad, Brtonceli, Cerar, Gaber Kolarič, Ora, Fifold, Drab, Skupek, Haberberger, Gajser, Koser, Krančec, Poženec, Menegajla. Hvala, Žerak, Počivavšek in Orehek Čestitamo!

Sprejem v našo državljansko zvezo. V našo državljansko zvezo so bili sprejeti na teritoriju Slovenije: gostilničar Alojzij Lisjak v Mariboru, učiteljica Emilija Kluder v Ljutomeru, železniški ključavničar Alojzij Klima v Mariboru, posestnik Anton Skočir v Novi cerkvi, urarski pomočnik Herman Loibneger v Mariboru, manipulant Josip Peternel v Koziem, lekarniški pomočnik Viljem Hirzer v Mariboru, posestnik Alojzij Suša v Goričici, posestnik Ivan Vrč v celjski okolici in železničar Franc Tratnik v Dolnji Lendavi.

Posledica ratifikacije netunskih konvencij. Zagrebški »Novosti« poročajo, da je Klub Dalmatincev v Trstu poslal spomenico vsem tovarnam v Dalmaciji, kjer je angažiran italijanski kapital, naj ga obveste o številu delavcev, uradnikov in tehničnega osebja ter o kapaciteti posameznih tovarn. Klub dalje zahteva, da tovarne v bodoče ne smejo zaposliti delavcev brez dovoljenja Kluba Dalmatincev v Trstu, ki ima nalogo da skrbi za zaposlenje italijanskih delavcev.

Poroča. V zagrebški cerkvi sv. Blaža se je poročil g. Anton Simi, privatni uradnik iz Kranja, z gđo Zoro Carem, hčerko trgovca in posestnika iz Novske v Slavoniji. Mlademu paru obilo sreče!

Smrtina kosa. V javni bolnici v Ljubljani je preminila za Marija Novljanova, mesarica. Bila je dobra žena Zupučka 2 sinova in hčerko. Pogreb bo 1. septembra ob 16. — Rodbini Kovač-Poček v Zagorju ob Savi je preminula hčerka Mimica, učenka II. razreda realne gimnazije v Celju. Pogreb bo ob 16. v soboto. — V javni bolnici v Ljubljani je umrl g. Ludovik Kriznar, trgovski sluga, ki se je kakor smo že poročali, ponesrečil, da so mu morali amputirati nogo pod koleno. Nastopilo je zastupljenje, kateremu je podlegel. Pogreb se bo vršil danes ob pol 15. iz javne bolnice. Pokojnikom blag spomin, žalnočim naše sožalje!

Odprte spominke plošče lani v Kamniških planinah ponesrečenemu Avgustu Prohinarju se bo vršilo v nedeljo, dne 2. sept. na kraju nesreče, ki leži pod Brano, uro hoda iz Kamniške Bistrice, 10 m nad potjo na Kamniško sedlo. Ob 10 uri dopoldne bo v Kamniški Bistrici sv. maša, nakar gredo udeleženci na kraj spominkega slavlja, kjer bo takoj izvršeno odprtje in blagoslovitev plošče, tako da bo vse končano že okoli 12 ure. Ploščo so pokončeno planinc, ki se je ponesrečil malo časa pred svojo poroko pri trganju planink, nabavili in postavili njegovi planinski prijatelji iz Kamniškega Vabimo vse planince, da se lepe slavnosti udeležijo! Turistovski vlak iz Ljubljane v Kamnik omogoča udeležitev tudi zunanjim udeležencem, ker je vsak lahko do 10. ure v Bistrici. V primeru zelo slabega vremena se bo vršilo odprtje prihodno nedeljo.

Abiturientom in akademikom. Odbor Slovenske dijaške zadrage v Pragi obvešča vse dijače, ki nameravajo nadaljevati svoje studije v Pragi, da se lahko obrnejo do Zadrage glede vseh potrebnih podatkov in pojasnil, ki se tičejo studija in življenja v tem mestu. Naslov: Slovenska dijaška zadruga, Praha III., Akademický dum, CSR. Za časa počitnic pa daje pojasnila Miroslav Orziničič, cand. Ing., Kamnik.

Nov odvetnik v Ljubljani. Odvetniška zbornica razglašča, da je g. dr. Egon Starš s 24. t. m. vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

Otvoritev pokrajnske razstave »Ljubljana v leseni« in hkranje kmetijske razstave v proslavo 160 letnega jubileja Kmetijske družbe za Slovenijo se vrši v soboto dne 1. sept. ob pol 10. uri dopoldne. Blagajne se odpro ob pol enajstih, tako da je obisk razstave omogočen že dopoldne. Vinski oddelek in mali prater je dostopen tudi po 6. uri zvečer proti malenkostni vsotini Din 3, ob nedeljah in praznikih Din 4.

Veterinarska razstava. Oddelek kmetijske razstave v jeseni letošnjega leta v Ljubljani bo tudi »Živnozdravstvo in podkovstvo. Obsegal bo strokovno literaturo slovenskega jezika v pregledu po pisateljih oziroma prevajalcih in letnicah tiska ter tudi knjige in brošure, tabele in drugo. Potem veterinarsko policijo s slikami, modeli, statistiko itd. Nadaljna skupina je veterinarske sanitarna policija, zadevajoč javne klanjce, posebno najmodernejšo mestno klanjico v Ljubljani, mesozgledstvo, tržno nadzorstvo, veterinar, zdravstvene naprave in dr. Posebna bo izložba državnega veteri-

narskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, kjer bodo razstavljeni patološki preparati in objekti, posebno živalskih kužnih bolezni, instrumentarij zavoda in dr. Tudi oblastna podkovska šola v Ljubljani razstavi svoje podkovske izdelke, učila, preparate, slike itd. Obče znana trdka »Chemo-techna« v Ljubljani, priključi v tem oddelku veterinarske zdravilne in razkuževalne predmete. Končno se bodo v skupini »Prva pomoč« razstavile tozadevne knjige, instrumentarij zdravila in na ogled.

Mizarske mojstre opozarjamo, da bodo na jesenski razstavi v Ljubljani od 1. do 10. septembra razstavljeni tudi razni mizarski stroji večjih znamenitih tovarn.

Otroške igracke kmečkih otrok bodo zanimiva posebnost na pokrajnski razstavi v Ljubljani od 1. do 10. sept. na Ljubljanskem veleseimu. Naše podeželsko učiteljsko razstavi izdelke kmečkih otrok izdelki bodo napredni. Na deželi se skrivajo včasih zelo spretni obrtniški talenti. Zato opozarjamo tudi občinstvo na to posebnost razstave.

Konjske dirke ob priliki kmetijskega razstavnika na Bledu 8. septembra. Uprava dirke: Vodstvo: Franc Zupančič (Rakovnik), Josip Turk (Ljubljana), Končniki: podpolkovnik Zajc (Ljubljana), Josip Brulc (Št. Jernej), Ing. Franc Zupančič (Ljubljana), Starter: Anton Gliha (Krško), Progovniki: Josip Stupca (Ljubljana), Franc Znidaršič (Leskovec pri Krškem), Josip Stritar (Sv. Križ pri Kostanjevici), Casovniki: zdravnik dr. Janežič (Bled), živnozdravnik Zarnik (Radovljica), geom. Mravljec (Ljubljana), občinski poslanec Bukovec (Ljubljana). — Program dirke: I. Dirka za toplotne konje. Vozovi na 4 kolesih 30 m popusta. 3. in 4letni konji 40 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m. Dodela: Daljava 1700 — II. Enovprezna za ameriške dirkače. Daljava 2550 m. Dodela: klade in popust razsodišče po rekordu in pri dirkanju. — III. Za izvoške s poplokrvnimi konji in vozovi, ki so predpisani za izvoške. Daljava 1700 m. — IV. Enovprezna za mrzlokrvne konje. Daljava 1700 m. Vozovi na 4 kolesih — V. Dvovprezna. Daljava 1700 m. Konji, ki so dobili darila za vsako darilo 40 m. Dodela: — VI. Jahačna galopna dirpa. Daljava 2550 metrov, brez zaprek in izenačenja teže. — Posebna določila: 1.) Vsi dirkači se morajo najkasneje do srede 5. septembra javiti g. dr. Janežiču na Bledu. Prijava 20 dinarjev. 2.) Za drugo dirko je predložit rodnostni, ki se po dirki vrne. 3.) Prijave vsebujejo: a) ime in bivališče posestnika konja; b) popis konja, to je ime, starost, spol in barva (netočne prijave so neveljavne); 4.) Zmagovalec se določi po čas. 5.) V primeru, da se za eno vrsto dirke prijavita samo dva ali trije dirkači, se razdeli samo eno ali dve darila. 6.) S pravico se vsakdo podvrže vsakemu izreku vodstva dirke. 7.) Za morebitne nesreče na dirkalnem prostoru ne prevzame odgovornosti. — Nagrade določi vodstvo dirke.

Streljaška družina. Članstvo se obvešča, da se letošnje veliko nagradno streljanje v Beogradu ne vrši od 2. — 9. sept. temveč se je iz tehničnih razlogov preložilo in bo od 21. do 29. septembra t. l. Vojna polovica. Kdor želi sodelovati, naj se takoj prijaviti tainiku podpolkovniku Krpanu, 45 p. polk, ustmeno, pisмено ali telefonično na št. 2364 kasarna Voivode Mišića.

Zakon o posesti in nošenju orožja. V Ljubljani 1928. Zbirka zakonov XXIII. snopič, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 15, po pošti Din 16. V Zbirki zakonov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, so v XXIII. snopiču izšli sledeči zakoni: zakon o posesti in nošenju orožja, zakon o srednji upravi za mere in dragocene kovine, o kontrolah mer in dragocenih kovin in o kontrolah sodov; zakon o merah, njih rabi v javnem prometu in nadzorstvu nad njimi in zakon o kontroliranju čistine izdelkov zlata, srebra in platine.

Stalež poštnega osebja, ki ga izda uradnik na ljubljanskem poštnem ravnateljstvu dr. Bogdan Kurbus, je sestavljen in izide koncem prihodnjega meseca. Stalež je sestavljen po stanju osebja od 1. septembra t. l. Brošura bo stala 10 dinarjev.

Za šolarje
Din 169
Voika
Krakov Ing.

Poštninska prostost za javne borze dela. Javne borze dela so oproščene poštne in tako za navadne dopise in sicer samo v medsebojnem prometu (to je z drugimi javnimi borzami dela) in v prometu z brezpopojno pošto prostimi uradi in ustanovami. Ministrstvo je sedaj pojasnilo, da veljajo glede poštinskih prostosti javnih borz dela splošno ista določila kakor za trgovske in obrtne zbornice. Glavno načelo je, da so oproščene poštne samo tista pisma, ki jih pošiljajo javne borze dela v interesu države, odnosno javne službe. Ker so dopisi na zasebnike, ki iščejo delo in jih borza dela obvešča o razpoložljivih službah v interesu stranke in ne v interesu države, zato tudi taki dopisi niso oproščeni poštne.

Zračni promet Zagreb - Beograd. Potniški aeroplani Društva za zračni promet odhajajo odslej iz Zagreba ob 8. zjutraj, iz Beograda pa ob 15. Aeroplani vozijo točno ob določenem času.

Minulo soboto je izšla nova številka humorističnega lista »Skovirja«, ki je zelo ugajala. Dobi se še v trafikah. Naslednja številka bo izšla tokom jesenskega velesejma. Naročite se!

Novo arsko - hrvatska štanka. Gosp. Pavle Šaršon, mestni učitelj v Ljubljani, je sestavil novo knjigo: »Štanka za III. i IV. razred osnovnih šol v Sloveniji«. Knjiga, ki jo je kot prvo te vrste odobrilo prosvetno ministrstvo, je prav lična, praktična in se lahko priporoča tudi samoukom. Dobi se tudi v Tiskovni zadrugi v Ljubljani za razmeroma prav nizko ceno 13 Din.

Zasledovno poverljivo. Ko je šel 26. t. m. 10letni iril Zupančič iz Dobrave pri Javorniku v gozd nabirat lešnike, se mu je v neki gošči nenadoma približal okrog 35 do 40 let star mož, ki mu je zamašil usta, nakar mu je hotel storiti silo. Deček, ki se je neznanca spopetka močno prestrašil, je k sreči prišel zopet do glasu ter začel na ves glas kričati na pomoč. Njegovega kričanja se je nesramni napadalec prestrašil ter jo popihal v notranost gozda. Perverzneča, čigar podrobnosti opis je znan, zasledujejo orožniki.

Konec senzacionalne defraudacijske atere. Iz Vukovarja je v početku letošnjega leta dospela vest, da je tamkajšnji občinski svetnik in odvetniški koncipient Mavro Schön zakrivil milijonsko defraudacijo. Predvčerajšnjim se je vršila proti njemu obravnava pred sodnim stolom v Osljeju. Schön je bil obtožen, da je ponesveril 600.000 dinarjev. Sodišče ga je zaradi ponesverbe v znesku 95.000 Din obsodilo na šest mesecev težke ječe.

Sestra zažgala bratovo hišo. Pri Sv. Urbanu v pujski okolici je v hiši tamkajšnje posestnika Baumann nastal požar, ki je kljub energični gasilni akciji vpepelil vso hišo.

PLANINA PRI RAKEKU.
Okrožni zdravnik
dr. Stanko Perpar
zopet redno ordinira.

Rodbinska tragedija v Petrovaradinu. V Petrovaradinu se je pretekli ponedeljek odigrala grozna rodbinska tragedija. Neka ženska je vrgla dva svoja otroka v Donavo, potem pa sama skočila za njima v vodo in utonila. Kakor pripoveduje neki očevidec, je kmalu popoldne prišla na donavsko obalo neka približno 35letna žena. Za roko je vodila dva otroka, s katerima je nekaj govorila in jokala. Mahoma je zagrabila svojo hčerko in jo vrgla v valove Donave, potem pa je vrgla v Donavo še približno dve leti starega sinčka. Takoj nato je tudi sama skočila za njima. Zdravnik dr. Manojlovič, ki se je v bližini kopal, je rešil malega fantka, mati in hčerka pa sta izgubili v valovih.

Tragedija nesrečnega dekleta. V selu Zavojevič je neko dekle rodilo nezakonsko dete, katero je takoj po porodu zadavilo in zakopalo. Seljaki so jo hoteli linčati, zato je pobegnila in se potikala po raznih krajih. Nedavno se je vrnila v svoj rodni kraj. Ko pa je videla, da jo vsi prezirajo, se je obesila. Zapustila je pismo, v katerem pravi, da je tako moralo biti, ker ji je življenje zastrupljeno.

Hercegovino čakajo še hudi dnevi. Komisija za precejevanje letošnjega tobaka, ki je prišla na precejevanje v mostarski okraj, je dovršila svoj posel z zelo neugodnim rezultatom. V nekaterih krajih se precejevanje tobaka sploh ni moglo vršiti, ker sta ga popolnoma uničili suša in toča. Ker je tudi pridelek žita in vina nezadovoljiv, gre Hercegovina črnim dnevom nasproti.

Pri srčnih boleznih, zaenkrat žil, nagnojen h krvavitvi možgan in kapl povzročita naravna grenčica »Franz - Josef« brez vsakega napenjanja lahek stol. Znanstvene preiskave na klinikah za krvne bolezni so dognale, da grenčica »Franz - Josef« posebno starejšim ljudem izobno službi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Kar vsakega doleti, je smrt v družini. V teh žalostnih primerih si nabavite žalne obleke in plašče pri trvdki Fran Lučić v Stritarjevi ulici v Ljubljani.

Obledela obleke barva v različnih barvah in obliki tovarna JOS. REICH.

Djački kalendar 1928-29 izšao. Doblja se po 10 Din u svim boljim knjižaram i papirnicama.

Iz Ljubljane
— Ljudski kino (Mafica) bo predvajal danes izvrsten francoski vefilim »Gola žena« (Sikarjev model), ki nam poda sliko v zakonu težko preizkušene žene. V glavni vlogi naš ljusloslovni rojak Svetislav Petrovič. Film lahko toplo priporočamo v ogled. Predstave ob 4. pol 8. in 9.

— Ljubljanski Poštni dom. Danes imajo poštni brzojavni in telefonski uslužbenci kraljevine SHJS svoje pošne domove v Beogradu, SKOPJU, Novem Sadu in Sarajevu. Tudi slovenski poštni nameščenci pridno nabirajo prispevke med svojimi tovariši za zgradbo Poštnega doma v Ljubljani. Za zidanje levega poštnega poslopja potrebni denar se sicer stalno množi, a z majhnimi prispevki kupček le prepočasi narašča. Da se vsa akcija čim bolj pospeši, je sklenil občni zbor Poštnega doma, prirediti to početje loterijo. V ta namen se je obrnil s prošnjo na odločilne činitelje v Beograd, kjer so jim pa prošnjo zavrnili — dvakrat. V Češko-slovaški in v Nemčiji zidajo vlade ali vsaj pomagajo zidati državnim uslužbencem hiše in domove. S tem večajo v nameščencih veselje do dela in vnujajo med njimi ljubezen in spoštovanje do države. Beograd pa je žal, brez vsakega socialnega čustva do svojih uslužbencev, kar je vsekakor drži sami le v škodo.

— Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani sporoča cenj, občinstvu kakor tudi svojim članom v Ljubljani s policijskim okolišem, da je g. veliki župan

odredil, da smejo vsi brivski in damsko-frizerski obrati, počeni s prvim septembrom, do vključno 10. septembra t. l. obratovati naslednje: od pol 8. do 12. in od pol 14. do 19. ure, ob sobotah in pred prazniki pa eno uro dalje, to je do 20. ure. Na praznik 8. septembra od pol 8. do 12. ure. Ob nedeljah morajo biti obratovalnice ves dan zaprte. Načelstvo.

— Društvo delovodij in Industrijskih uradnikov bo imelo redno mesečno zborovanje dne 1. septembra ob 8. zvečer v hotelu Štrukelj. Sprejemajo se tudi novi člani. Tajnik.

— Zobozdravnik dr. Jos. Tavčar se 1. septembra preseli in ordinira v Gledališki ulici 4., prilijče (nasproti opernega gledališča).

— V spomin blagopokojnega Zdravka Vovčine sta darovala družbi CM: g. Oton Jerne, tajnik Mestne hranilnice v Ljubljani, in ga Ivanka Neuhod v Mariboru, vsak po 100 Din Lepa hvala!

— 200 Din nagrade tistemu, ki najde izgubljene ključe. Eden večji trodelni in par majhnih. Oddati v trafiki Blaž, Dunajska cesta 12.

— Drobna policijska kronika. Od srede na četrtke so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. tatvina svetilke, 1. tatvina gotovine, 2. prestopka kaljenja nočnega miru, 2. pasja ugriza, 1. prestopka prekrščenja policijske ure, 1. prestopka obrtnega reda, 1. poškodba tuje lastnine, 14. prestopkov predpisov o zapiranju trgovin, 15. prestopkov avtomobilskih predpisov in 14. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena samo 1, in sicer zaradi berančenja.

— Tatinski drobiž. Na policijski direkciji se je prednočnim zgasil poročnik K., ki se je pripeljal s Sušaka ter prijavil, da mu je med vožnjo v vlak ukradel neznan žepar 2400 Din gotovine. — Ivanu Aliču iz Sostreza je 27. t. m. odpeljal neznan tat nad 1500 Din vredno kolo znamke »Puch«. Kolo je bilo ukradeno Aliču iz veže župnišča pri Sv. Petru, med tem ko se je on nahajal v župnijski pisarni.

— Nezgoda zaradi splašene konja. Ko se je peljala predvčerajšnjim zjutraj delavka v Kunčevi tovarni Marija Pogačnikova iz Zadvora s kolesom na delo v Ljubljano, je dohitela na poti med Štepanjo in Hradeckega vaslo na enovprežnem vozčku se vozečo posestnico Marijo M. iz Dobruni. Istočasno pa je privozil nasproti neki dvovprežni voz, zaradi česar se je konj Marije M. splašil ter podrl Pogačnikovo na tla. K sreči je Pogačnikova še pravočasno odskočila, dočim kolesa, ki je prišel pod voz, ni mogla rešiti. Pogačnikova je dobila pri padcu več prask po obrazu in životu, na kolesu pa trpi nad 400 Din škode.

— Popadljiv pši. Včeraj sta bili podani zopet dve ovadbi glede popadljivih psov. V Rožni dolini na dvorišču neke gostilne je predvčerajšnjim popadnel neki volčjak soprogo poštnega uslužbenca Ivančo Bužanovo ter jo ugriznil v nogo. Žrtve popadljive pasje mrcine je postal predvčerajšnjim opoldne tudi knjigovodja Maks Kaifež iz Osilke. Pes ga je ugriznil v Frankopanski ulici. In sicer v meče leve noge.

— Ukradena svetilka. Cestni paznik Anton Oljster je prijavil, da se tatovi spravljajo celo nad cestne svetilke. V noči na četrtke se je neznan tat polastil 30 Din vredne svetilke, ki so jo bili delavci postavili kot svarilno znamenje na Frankopanski cesti, ki jo popravljajo.

Iz Maribora
— Monumentalni stavbi tretje deške osn. šole za magdalenski okraj bi bilo že nujno potrebno posvetiti več pozornosti glede znanosti. Napis na stavbi je bil že popolnoma od dežja izpran in tako tudi vsa fasada. Napis so sicer zdaj obnovili, vse drugo pa je ostalo v svojem žalostnem stanju. Šolske stavbe, zlasti če so tako lepe, kakor ta, zaslužijo več pozornosti.

— Premiranje goveje živine. Po sklepu okrajnega zastopa in oblastnega odbora se bo vršila 4. septembra razstava goveje živine na mariborskem sejmišču. Razstavljen bo živina pingavske in marjadvorske pasme ter bo ta razstava lepa prilika za nakup plemenske živine. To je po kakih 20. letih prva taka razstava v Mariboru.

— Za porotno zasedanje, ki se začne 10. septembra, sta razpisani razen zadeve Antona Kosca (uboj) še dve razpravi: 12. septembra proti Antonu Trpinu zaradi goljufije in proti Rudolfu Stalcerju zaradi uboja. — Razpisani pa bodo še nekateri drugi slučaj in bo tokrat zasedanje trajalo okrog 8 dni.

— Dr. Fran Marčič zopet redno ordinira, Trubarjeva ulica 11., od 9. do 11. in od 14. (2.) do 16. (4.) dnevno.

— Pomanjkanje vode. Zaradi velike vročine in suše je spet nastalo pomanjkanje vode v mestnem vodovodu. Poraba vode je narasla na 6.500.000 litrov dnevno. Kljub nepretrganemu obratovanju črpalk podnevi in ponoči je že skoro nemogoče zadostiti potrebam. Poraba vode pa dnevno narašča in tako je bil mestni magistrat primoran pozvati prebivalstvo k največji štednji z vodo. Hišni posestniki so bili pozvani, naj pregledajo vse vodovodne naprave ter ukrepejo vse potrebno, da se morebitne poškodbe takoj popravijo. V lastnem interesu naj enkrat na teden kontrolirajo vodomerne ter si zabeležijo stanje, da bo mogoče takoj dognati vse poškodbe pri ceveh. Prepovedano je škropljenje dvorišč in luksuznih vrtov, in tudi pri kopanju je treba varčevati z vodo. Prestopki proti tem določbam bodo kaznovani z globami in z zaprtjem vodovodnih cev.

— Tihotapeci v Mariboru so neugnani. Ko je v sredo na vse zgodaj zjutraj patroliral policijski stražnik po spodnjem delu Melja, je opazil dva možka, ki sta jo zavila iz Erjavčeve ulice naglo proti Dravi. Oba sta nosila sumljive zavitke. Stražnik je pospešil korak za neznanca. Ta dva sta ga pa opazila ter ubrala vsak v svojo smer. Prvi je utekel preko Trstenjakove ulice in je kmalu odvrzel dva zavitka, drugega pa

je stražnik prijel. V zavitkih je bilo 700 škatlic saharina, 10 tisoč zavitek cigaretnih stročnic in 120 zavitek cig. papirčkov »Abadie«. Prijeti tihotapec je doper iz Po-brežja ter se je ob aretaciji delal nedolžnega, češ, da je čakal na dravski brod ter da sva 2 neznanca možka, ki sta prišla mimo, vrgla pred njega najdene zavitke.

— Izredno rodovitni trs. Mariborski hišni posestnik in mizarski mojster g. Kolarič ima ob svoji hiši v Vojnaški ulici vinski trs, ki je star okoli 150 let. Pred dvema letoma je bilo na tem trsu nad 4000 grozdov. Trs se razvija v višino 4 m ter po 12 m na desno in levo. G. Kolarič meni, da bo letos pridelal iz tega rekordno rodovitnega trsa okrog 200 l vina.

Iz Celja

— Komemoracija za pokojnim Radičem v Celju. V sredo zvečer je bil v Celjskem domu sestanek somišljenikov KDK, ki je bil posvečen spominu pokojnega voditelja KDK Stjepana Radiča. Sestanek je bil zelo dobro obiskan; govorila sta dr. Juro Hrašovec in dr. Anton Novčan. Oba govora sta bila globoko zasnovana ter sta podala temeljit pregled Radičevega življenja in delovanja.

— Ne prima se! Posestnik mlina iz celjske okolice je poslal oferto trgovcu v Splitu. Dobil je pismo vrnjeno z opazko: »Natraj! Ne prima se! Dole dr. Korošec!« Tudi iz tega se vidi, kako koristna je klerikalna politika za naše gospodarstvo.

— Tatvina kolesa. Lesni trgovec Franc Čater je imel opravka v Ljudski posojilnici in je pustil pred vhodom svojo dirkalno kolo, ki mu ga je odpeljal neznan ljubitelj koles. Neki posestnik je videl, da je zasedel kolo neki 30letni možki in se z njim odpeljal proti Gajerju.

Iz Kranja

— Mrtvec v strugi. Pretekli ponedeljek dopoldne je našla posestnikova žena Mana Prestorjeva na Gornji Beli pri Predvoru v strugi potoka Belce možko truplo. Poklicala je vaščane, ki so truplo dvignili iz nizke vode in ga položili na obrežje. Spoznali so v njem 39letnega oženjenega posestnika Franca Grlica iz Tatincev pri Predosljah, kjer je skoro gotovo po nesreči padel v vodo in utonil. Pri padcu je dobil Grlic smrtno poškodbo na glavi, zaradi česar je takoj nastopila smrt. Po izvedbah orožnikov iz Predvorja se je ugotovilo, da je odšel Grlic pretekle nedeljo od doma na Spodnjo Belo, da plača tamkajšnji svoji gospodinjji najemino. Po izvršenem opravi se je ustavil pri znanecu Rehbergerju ter v gostilni g. Rozmana na Gornji Beli, kjer je malo popival. Pozno ponoči je Grlic odšel iz gostilne. Domneva se, da je nekoliko vinjen zašel na betonskem mostu kmalu za gostilno vstran in zletel na glavo v poldrugi meter globoko strugo in se smrtno poškodoval. Most ima samo na eni strani ograjo.

Iz Trbovelj

— Gasilno društvo Trbovlje — trg pri redi v nedeljo dne 2. septembra skupni izlet na Sv. Planino. Odhod ob 5. zjutraj od spomenika na trgu. Popoldne se zbere društvo na Kleku, kjer bo imel odsek vašjo. Po vaji bo majhna zabava. Vsi prijatelji gasilstva so vabljeni k udeležbi.

— Iz krogov trafikantov smo prejeli: O težkih prilikah, v katerih žive trafikanti, se je v »Jutru« že mnogo pisalo. Provižija, ki jo daje država, je tako majhna, da se ne zasluži skoro nič. Z dohodki trafike se ne da živeti, ali pa je jako bomo. Trafike imajo navadno siromašni ljudje, invalidi in vojne vdove, katerim se hoče država oddolžiti za njih žrtve v vojni. Pri nas v Trbovljah je mnogo trafik, zaradi česar je položaj trafikantov še mnogo težji. Bogve kakoga obratnega kapitala trafikanti nimajo, zato si morajo nabaviti le manjše zaloge, ki jih morajo obnavljati vsak teden po enkrat do dvakrat. To pa je zvezano z velikimi stroški, ker je glavna zaloga v Zagorju. Pot v Zagorje in nazaj in pa vožnja z avtomobilom nazaj, ker je pretežko nositi, požre skoro ves zaslužek. Se lašje je s kolki. Pri teh se zasluži še manj. Denarja je treba založiti precej, proda se pa skoro nič. Poleg tega si je treba nabaviti kolke v Laškem, kar mnogo stane. Ako bi imel za vse kraj za loge kolkov samo en ali večjemu dva trafikanta, bi se jima morda še izplačalo, vsem se pa gotovo ne. Razmere, v katerih živijo trafikanti, so obupne in vlada bi morala nekaj ukreniti, da bi se jim to obupno stanje izboljšalo. Sedaj imajo baje velik vpliv v vladi tudi Slovenci, bi vlada joči gospodje stori prav, če bi se zaimteresirali za trafikante, da se jim zvišajo procenti tobačnih izdelkov.

Iz Zagorja

— Nova organizacija SDS. V Bevkenu se je pred kratkim časom sprožila ideja po ustanovitvi krajevne organizacije SDS. Izlozili se je pripravljali odbor z agilnim predsednikom g. Trotovsčkom na čelu. Zadnje soboto se je vršil dobro obiskan sestanek v gostilni g. Vebra. Udeležili so se ga tudi tovarši iz Zagorja. O splošnem političnem položaju sta poročala g. Mirko Weinberger in g. Trotovsčko. Pristopilo je večje število članov in se je sklenilo, da se bo vršil ustanovni občni zbor v soboto 22. septembra.

— Članski sestanek NSZ. V nedeljo ob 9. dopoldne se bo vršil v Sokolskem domu sestanek narodnega delavstva. Sestanek naj se sigurno udeležijo vsi člani, ki so prijavili svojo udeležbo na kongresu narodnega delavstva. Na sestanku bodo doznali podrobnosti o poteku proslave in sprejemale se bodo nove prijave. Dne 9. septembra bodo skupno obiskali velesejem in si ogledali razna industrijska podjetja. Vse prijatelje narodnega delavstva opozarjamo, da je žel. vožnja polovična, zato naj se proslave udeležijo, da s tem javno pokažejo simpatije do narodnega delavstva.

— Brezbriznost cestnega odbora. Prejeli smo: Z ozirom na članek v »Jutru«, številka 201, prošim za priobitev naslednjega popravka: Res je sicer, da je naliv zasul kanalizacijo pri Michelčiču v Zagorju ter da teče sedaj voda po cesti, ni pa res in dolžnost, da mora to oviro odstraniti cestni okrajni odbor v Litiji, res pa je, da mora tako oviro, na podlagi paragrafa 13. cestnega zakona za Kranjsko z dne 21. februarja 1921. odstraniti županstvo dotične občine, to je v tem slučaju občina Zagorje. Občina je prejela tozadevni nalog številka 223 z

tudi res, da plačuje Zagorje najvišje ceste, dokladi, res pa je tudi to, da so se iz teh doklad krajine ceste v okolici Zagorja temeljito popravile in nasule. Zato je trditve »Brezbriznost cestnega odhoda« aresnična in popolnoma neutemeljena. — **Hinko Lebingar**, načelnik litjskega cestnega okrajnega odhoda.

— **Janezov sejem** se je vršil v sredo. Bilo je dosti kramarjev, a malo kupcev. Živine so prignali nad 300 komadov, cena je nekoliko padla.

— **Zaradi točnosti**. K dopisu v »Jutru« z dne 1. avgusta pod naslovom »Otrok utonil« popravljamo zaradi točnosti, da je otrok utonil ob navzočnosti domačega žagarja Pavleta. Gospod Kovač se je tačas nahajal na Mlinšah, kamor ga je prišel obvestiti o žalostnem dogodku njegov sosed.

Iz Kočevja

— **Kje je higijena?** Dejstvo je, da se vrši po naši glavni cesti tolik promet, da ena cesta sploh ne zadostuje. Da povzroča toliko avtomobilov in vozov grozen prah, ki duši vsakega pasanta, če se le na cesto prikaže, je tudi znan. Kočevje bi bilo lahko ponosno na svoj zrak, ki prihaja naravnost iz smrekovih gozdov, če ne bi bilo tega za mesto samotnega tatu človeškega zdravlja. In vendar imamo Rinžo, ki teče skozi sredino mesta in krasno motorno brizgalno. Če je škropljenje v zvezi s stroški, naj se jih krije s pobiranjem naklad na vozila in tudi vsak mešan bi prav rad dal par dinarjev na mesec, da se odpravi to zlo, ki polaga v tisoče kal smrtonosne jetike.

— **Anketa za novo bolnico**. Pred nekaj dnevi se je vršila na občinskem uradu važna anketa za novo bolnico, ki jo kočevski okraj nujno potrebuje. Anketo so se udeležili zastopniki mestne občine, bratovske skladnice, okrajnega urada za zavarovanje delavcev, železnice, Auerspergovega gozdnega urada, gimnazije, premožgopca in pa obeh tekstilov. Poročal je g. Dr. Breclj o bolnici, ki naj bi imela približno 130 do 180 postelj in o dosežanih bolnicah, ki naj bi se porabila eventuelno kot hiralnica. Nadalje se je naročilo odboru, ki ima v skrbi to bolnico, da do oktobra izdela načrt o prostoru za stavbo, o izpeljavi gradnje, o event. najemu posojila itd. Mi vsi pozdravljamo idejo, da bi se zgradila v Kočevju baš glede na ogromno množico delavstva, ki ga dobimo že v enem letu glede na novo tekstilno, staro tekstilno, rudnika in toliko žag ter posebno onega, ki bo zaposlen pri gradnji nove železnice na morje. Predvsem pa je treba upoštevati vito prostora za novo bolnico. Na vsak način mora biti oddaljena od mesta. V Mahovniku ali pa Sahanu bi bilo za bolnice bolnice in svežega zraka dovolj. Sahan ima svedra prednost ker je bolj na soncu in bolj daleč od mesta in tovarn Bolnica porabi ogromno množico sveže vode. Naša vodnara za to ne zadostuje. Treba bi bilo zgraditi še en rezervoar ali pa starega povečati. In kam odvajati ono smrdljivo, izrabljeno vodo iz bolnice? (Tudi za obe tekstilni velja isto!) Rinža ni tekoča tako, da se ne bi še bolj usmradila. Glede kritja za graditve bolnice, ki se morale zavezati vse občine kočevskega okraja, (to naj bi bila obnem bolnica za ves okraj), da bi plačevale obresti od najetejega posojila in obnem pomalem odplačevale glavnico. Ti problemi zaslužijo razmišljanja vseh zainteresiranih.

Sokol

V Skopljel

VI. pokrajinski zlet JSS v Skopljem obeta postati velika sokolska manifestacija slovenske misli na skrajnem jugu naše države. Prijave izjemskih 9 žup smo priobčili že včeraj, danes pa navajamo število udeležencev ekspedicijske COS, ki bo štela po dosežanih prijavah okoli 550 oseb. Od teh je preko 400 članov in 140 članic, ki odstopajo iz Prage s posebnim vlakom preko Maribora v Beograd, imajo tamkaj nekaj ur odmora in nadaljujejo nato potovanje do Skopja.

Za zlet je dosedaj prijavljenih skupno toliko udeležencev, da je vpeljalo ministrstvo za promet 4 posebne vlake, vsakega po približno 1100 do 1200 oseb. Za župe v Sloveniji bo določen poseben vlak iz Zagreba, kamor se bodo morali peljati posetniki zleta z rednimi vlaki. Pri prihodu v Skopje bo posloval poseben prijetni odsek, ki bo sprejel v svoje varstvo le eno člansko prtljago, ki jo bodo društva kot tako izročila v ekspedicijo na stanovanja Posameznika društva oziroma župe bodo vodili na stanovanja naročniki, ki bodo označeni s pasom »Razvodnike«.

Za posetnike bodo na razpolago na zletišču in v zletni pisarni razne informativne brošure, kakor »Južni pregled«, »Skopje in okolica«, navodila za zlet, album z razglednicami, zletne razglednice, ležak po Skopju itd. Od železnice postaje Ristovac bo spremljala vsak vlak nekoliko bratov in sester, ki bodo spotoma razlagali in opozarjali izletnike na pokrajinske posebnosti.

Na razpolago bodo za članstvo v Sokolskem domu kopeli, kjer bo mogoče od 5. do 22. ure kopanje pod 11 tuši, ob Vardaru pa bo prirejeno posebno ograjeno kopališče za članstvo. Za članice bodo v nastanbenih prostorih na razpolago posebne kopeli.

Društva in župe opozarjamo posebno, da poteka rok prijavi in naj se vsi požurijo, da ne bo nastalo ob prihodu v Skopje polno nerednosti in zmešnjav, ki so neizogibne pri tolikem številu obiskovalcev.

Veliki prednjači tečaj JSS za člane in članice se bo vršil po dosežanih dispozicijah v mesecu oktobru v Ljubljani. Četudi manjka še cel mesec do začetka tečaja opozarjamo že sedaj naša društva in župe nanj ter jih pozivljamo, da že sedaj razmišljajo o tem, koga naj se pošlje na tečaj. Kako velike važnosti je prednjača šola, se vidi po delovanju društev samih. Zato bi iskreno želeli, da se odzovejo prav vsa naša društva in pošljejo vsaj po enega slušatelja oziroma slušateljico v to šolo.

Sokol II. priredi v nedeljo 2. septembra društven celodnevni izlet na Rakitno. Odhod z jutranjim vlakom do Preserja, povratek zvečer iz Borovnice. Vabimo vse članstvo, da se izleta udeleži. Zdravo! 1538

Sport

Nadaljevanje tekem za poškodbeni fond LNP

V nedeljo Ilirija : Primorje

V nadaljevanju pokalnih tekem za poškodbeni fond LNP na prostoru SK Ilirije Slovan in Svoboda zadnje preostalo tekmo 1. kola. V nedeljo 2. t. m. se absolvirata nato na igrišču ASK Primorja II. kola, v katerem se srečata ob 15.30 najprej Hermes in zmagovalce sobotne tekme Slovan : Svoboda, zatem pa približno ob 17. uri glavna tekme za poudarjen prehodni pokal SK Ilirija in ASK Primorje.

Odločilna tekma za posest pokala, ki ga brani SK Ilirija, se odigra torej že v II. kolu. Ilirija in Primorje gresta v boj z enakimi šansi, absolvirala ga bosta seveda v najmočnejši sestavi. Nedeljska pokalna tekma bo tretje letošnje srečanje med njima; kakor znano, je obe pomladni prvenstveni tekmi odločilo v svojo korist Primorje v razmerju 2 : 1.

Službene objave LNP

(Iz seje posl. odb. dne 29. 8. 1928.)

V I. kolo za poškodbeni fond spadajoča tekma Slovan : Svoboda se v spozoruznu s kluboma odigra v soboto dne 1. septembra 1928 ob pol 18. uri na igrišču SK Ilirije. Blagajniški in redniški nadzor vrši g. Mahkovec, Ilirija in Svoboda postavitva vsak po 4 reditelje.

Drugo kolo za poškodbeni fond se odigra v nedeljo dne 2. septembra na igrišču Primorja v sledečem redu: ob 15. uri 30 min. Hermes : zmagovalce sobotne tekme Slovan : Svoboda in ob 17. uri 15 min. Ilirija : Primorje. Blagajniško službo vrši ASK Primorje, nadzor g. Kovač, redniški nadzor g. Martelanc. Vsi sodelujoči klubi imajo postaviti po 3 reditelje za čas celotne popoldanske prireditve. Nastop točno ob 15. uri Biljetarja postavi podsavez.

Upravnemu odboru se predajo v disciplinarni postopek klubi SK Jadran SK Ilirija, SK Reka zaradi nezadostne redniške službe, ZSK Hermes pa, ker ni vršil blagajniške in redniške službe, dalje ni oddal na predpisani tiskovini postavne moštva in zaradi tega, ker je postavil neprimerno stranskega sodnika pri tekmi dne 26. avgusta 1928.

Klubi se ponovno opozarjajo, da se mora vsak blagajniški obračun predati v 48 urah poudarjen; proti klubu, ki gornje ne bo upošteval, se bo disciplinsko postopalo.

Odobri se prijateljska tekma SK Amater : SK Ilirija dne 2. septembra t. l. v Trbovljah, tekma ASK Primorje : SK Sturm Graz dne 8. in 9. septembra t. l. v Grazu in Atletik SK : Ilirija 9. septembra v Celju.

Verificirajo se s pravico nastopa dne 8. septembra 1928:

za SK Ilirijo (Ljubljana): Kos Ivo, Mirčič Franc, Podbregar Bojan, Zorman Franc; za SK Celje (Celje): Printschitz Edvald, Pfeifer Mirko, Presinger Adolf, Siegmund Siegf., Suholežnik Franc, Suholežnik Ludvik, Wraško Feliks;

za SK Slovan (Ljubljana): Češnik Valentin, Leban Bruno, Pert Ant., Perc Miro. Dalje se verificira s pravom nastopa dne 28. februarja 1929:

za SK Ilirijo (Ljubljana): Sluga Karl, Wizjak Hinko;

za SK Krakovo (Ljubljana): Jesenko Danijel, Logar Stanko;

za SK Rapid (Maribor): Plasonig Josip;

za SK Železničar (Maribor): Jug Andrej in

za SK Svoboda (Ljubljana): Prešern Stanko.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 30. avgusta 1928.

Višina barometra 998,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smern. vetra in brzina v metrih	Oblatnost	Padavine
Ljubljana	8.	758,2	18	98	mirno	2	megla
Maribor	8.	758,2	21	84	S 2	2	megla
Zagreb	8.	759,0	28	56	NE 1	0	
Beograd	8.	763,4	27	63	mirno	0	
Skopje	8.	758,5	28	56	SE 1	1	
Split	7.						
Sarajevo	7.						
Dubrovnik	7.						

Solnce vzhaja ob 5.18, zahaja ob 18.42, luna vzhaja ob 19.3, zahaja ob 3.53.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 23,0 C, najnižja 17,0 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Izpremenljivo hladno vreme s padavinami. Tržaška vremenska napoved za petek: Lahni vetrovi z raznih strani; nebo izpremenljivo, najbrže nekoliko dežja; temperatura od 22 do 26 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Vzame se na znanje izjava igr. Flak Erika, da se po odsluženju voj. roka vrača v svoj matični klub SK Celje. — **Tajnik II.**

Gostovanje Mure v Ljubljani

Z nastopom septembra je v glavnem koncu poletne sezone in poletnega sporta. V deželo prihaja jesen in z njo jesenske sporte ne prireditve, predvsem nogom. in hakenke. Tako bomo imeli že prihodnji teden ljo par prvorazrednih takih prireditev.

1. in 2. septembra bomo imeli v gosteh družino Mure, odlično reprezentantno slovenskega in sploh jugoslovenskega hazenskega sporta. S tem gostovanjem se pri nas odprta jesenska hazenska sezona, ki bo kakor kaže, že kmalu po pričetku dosegla svoj višek v mednarodnih reprezentativnih tekmovaljih.

Do daljšem presledku pa bomo imeli priliko videti prenovljeno primorjansko družino in spoznati njeno moč. Za tako preiskunjo je Mura kot nalašč. Kajti ta družina je vsa ta leta igrala važno vlogo v domačih borbah, v svojih tekmovaljih z močnimi nasprotniki in naše države in iz inozemstva pa je dosegla nad vse laskave rezultate.

Tekmi se odigra oboja dni na igrišču Atene, in sicer jutri v soboto ob 18., v nedeljo pa ob 11.

Velika mednarodna teniška prireditve v Mariboru

Teniškega turnirja za prvenstvo Maribora se udeležujejo poleg Jugoslovenov tudi najboljši igralci Nemčije, Avstrije in Romunije.

V četrtek se je pričel na igrišču SD Rapida in ISSK Maribor pod vodstvom SD Rapida velik mednarodni teniški turnir za prvenstvo Maribora. Številne prijave igralcev iz Jugoslavije in inozemstva kažejo velizanimivno sliko. Redkokdaj se pripeti, da bi imeli priliko v okviru provincijalnega turnirja videti tako slovite kapacitete evropskega tenisa, kakor na sedanjem turnirju v Mariboru, ki se vrši od 30. avgusta do 2. septembra.

Borba za prvenstvo bo napeta, saj se srečajo najboljši zastopniki belega sporta iz štirih držav. Nemčijo zastopa druga najboljša igralca g. Neppachova, Romunija je poslala L. Dörnerja, ki je v mednarodnem turnirju v Poreču na Koroskem ob priliki meddržavne tekme Avstrija : Romunija premagal Artensa, zmagovalca Kožulha.

Avstrijo zastopajo prav tako prvovrstni igralci. Med njimi sta dva iz avstrijske reprezentance: lanski zmagovalci v mariborskem turnirju Dunajčan Munk in pa dolgoletni prvak Gradca, prvak alpskih dežel dr. Böhm. Gradec je tudi prijavil svojo najboljšo igralko go. Deanimo.

Jugoslaviji nastopi v najmočnejši postavi. V njej najdemo našega igralca za Daviso pokal Schäferja, zastopnika naše države v meddržavni tekmi z Belgijo Leyrerja ter prvaka Slovenije Karla Hitzla. Med Jamami je poslal Zagreb prvakinjo Jugoslavije go. Gostišev, Maribor pa zastopajo ga. Kraussova, prvakinja Slovenije go. Hitzlova, go. Stergarjeva in mnogo drugih znanih predstavnikov belega sporta.

Igre poedincev in igre dvojic so prirejene tako, da ne bodo vzbujali samo finalne temveč tudi uvodne igre prave napete borbe. Nedvomno je dana te dni v Mariboru redka prilika ogledati si znanje elite teniškega sporta in se z njim tudi pomeriti.

Službeno iz LNP. Danes, v petek ob 20. se vrši v damskem salonu kavarne »Emona« seja upravnega odbora. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — **Tajnik I.**

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes, v petek ob 17.30 trenaž na dva gola za I. moštvo. Točno in vsil. — Jutri, v soboto ob 20. se vrši v klubski sobi v kavnari »Evropa« strogo obvezen sestanek igralcev I. skupine in nato kratka seja sekcijskega načelstva. Prosim polnoštevilno! — Načelnik.

SK Ilirija (iz načelstva). Odborniško službo na igrišču vrše v tekočem tednu naslednji gg. ing. Bloudec, v petek; Sircel; v soboto, Valašek; v nedeljo, Betetto; v torek. Vsi navedeni gospodje se opozarjajo, da poskrbijo sami za svoje namestnike, ako so zadržani. — **Tajnik.**

ZSK Hermes. Danes v petek trenaž I. moštva ob 17.30 s I. moštvom Ilirije na igrišču Ilirije. Pozivamo naslednje igrače, da so točno ob 17.30 v garderobi Ilirije: Burja, Serneč, Pleš, Kos, Novak F., Košak, Kremžar, Svetec, Zalokar, Skrajner, Trobavšek, Mihelak, Orešnik, Starman I. in II. Rakfo in Jelčič. — Načelnik.

SK Svoboda. Danes v petek članski sestanek ob 20. v Gradšču obvezen za vse igrače. — Načelnik.

SK Svoboda. Danes ob 20. sestanek igralcev prve in druge skupine v Gradšču št. 2. Sestanek strogo obvezen za vse članice igralce. — **Tajnik II.**

Službeno iz JHSa. Nocoj ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona seja upr. odbora. Udeležba vseh odbornikov strogo obvezna zaradi meddržavne tekme Českoslovaška : Jugoslavija. — **Tajnik.**

Sestanek damskega komiteja za sprejem Českoslovačin. Danes popoldne se vrši ob 18. v damskem salonu kavarne Emona sestanek damskega komiteja za sprejem Českoslovačin, ki nastopijo v dne 8. in 9. septembra proti naši državni reprezentanci. Vse za ta komite naprošene cene dame se vlijudno vabijo na ta sestanek.

Postava naše državne reprezentance, ki nastopi dne 8. septembra proti reprezentanci Českoslovaške v Ljubljani, bo po odredbi saveznega tehničnega referenta, sestavljena po vsej priliki sledeče: Cimperjanova (Mura), Balzarono (ASK Zagreb), Flick (Concordija Zgb.), Šojat (ASK Zgb.), Bobinski (Concordija Zgb.), Radović (ASK Zgb.), Jovanović (Jugoslavija). Rezervi: Tomljenović (ASK) in Hadžić (Jugoslavija). Poleg navedenih prihajajo v postev še Bernikova in Tratinikova, igralci ljubljanske Ilirije. Trenotno je to naša najmočnejša družina. Sestavljena je iz samih starih rutiniranih igralcev internacional. ki so že opetovano z uspehom zastopale našo državo. Nova med njimi je samo Bobinski, desno krilo našega državnega prvaka Concordije, ki je poleg naše Bernikove najboljše desno krilo v državi. Točnejši opis poedinih igralcev priobčimo prihodnje dni.

Priloh Českoslovačin v Ljubljano. Českoslovaška hazenska reprezentanca prispe v Ljubljano v petek 7. septembra popoldne s praškim brzovlakom. JHS ji pripravlja skupno z našimi narodnimi damami svečan sprejem na kolodvoru.

Zagrebski velesejem

Koncem preteklega tedna je bil v Zagrebu otvorjen X. zagrebski velesejem, ki bo zaključen v ponedeljek. Čeprav je Zagreb trgovinski in gospodarski center naše države, vendar tam velesejmske prireditve ne uspevajo tako, kakor bi bilo pričakovati. Vzrok temu leži deloma v neprimerni organizaciji, deloma pa v prevelikem številu velesejmskih prireditev. Tekom nekaj mesecev smo imeli kar tri mednarodne velesejmske prireditve, po vselemu za tekstilno stroko v Skoplju velesejem v Osijeku in sedaj v Zagrebu. Ljubljanski velesejem je med vsemi velesejmi v naši državi s svojimi prireditvami gotovo najbolj uspel. Velesejmska uprava pa je bila tako uvidna, da prireja v jeseni le pokrajinsko razstavo poučnega značaja. Zagrebski velesejem pa skuša pomladi kakor tudi v jeseni organizirati popolne velesejmske prireditve. Mnenja smo, da bi povsem zadostovalo, če bi imeli v naši državi vsako leto le dve velesejmski prireditvi, eno v Zagrebu, drugo pa v Ljubljani. To bi si želeli gotovo tudi razstavljalci sami, zlasti pa inozemski, ki se glede na več ali manj visoke stroške ne morejo udeležiti vseh velesejmov. Na drugi strani pa bi taka omejitev mnogo pripomogla k temu, da bodo naše velesejmske prireditve vsako leto boljše in popolnejše.

Da se je po vseh letošnjih prireditvah tudi med razstavljalci pojavila neka utrujenost, nam najbolj priča dejstvo, da prostor na zagrebskem velesejmu ni povsem zaseden. Priznati pa moramo, da je razstava prav lepa. Pomankljiva organizacija pa se kaže v obisku velesejma. Dočim so ljubljanski velesejmi vedno izredno dobro obiskani, se mora gotovo vsako čuditi, da je na velesejmu v Zagrebu, ki ima sam preko 150.000 prebivalcev, obisk primeroma slab. To moramo odkrito priznati, ne morda iz lokalnega patriotizma, temveč v želji, da naši velesejmi čim bolj uspevajo, kar pa bo mogoče le tedaj, če bomo imeli v vsej državi vsako leto le dva velesejma. Želeli bi le, da bi uprava Zagrebskega velesejma spoznala organizatorne napake in da bi s svojimi prireditvami bolj uspešna. Marsikaj razstavljač (zlasti inozemski) si bo morda po slabih izkušnjah na zagrebskem velesejmu premislil razstaviti svoje blago na prihodnjem velesejmu v Ljubljani. Uprava Zagrebskega velesejma pa bi morala predvsem stremeti za tem, da privabi na prireditve čim več občinstva iz najbližjih slojev prebivalstva. Le tedaj, če bo razstavljač lahko svoje proizvode pokazal velikemu številu posetnikov, bo spoznal, da je razstava na velesejmu za njega tudi najboljše in morda najcenejša reklama. Ljubljanski velesejem v tem pogledu vsako leto napredujejo, želeli bi pa videti isti napredek tudi pri zagrebskih velesejmi.

— Naša država je pristala na takojšnja pogajanja s švicarskimi lastniki srbskih predvojnih posojil zaradi valorizacije. Nedavno smo poročali, da je obrambni komite švicarskih lastnikov predvojnih srbskih posojil vložil pri sodišču v Zenevi tožbo proti naši državi zaradi valorizacije predvojnih srbskih posojil, zlasti posojila iz l. 1895. Tožba je bila vložena, ker se naša država ni hotela pogajati in ni odgovorila na pozoge, ki jih je stvil komite glode kisitve vprašanja valorizacije. Na časopisne vesti, da je bila vložena tožba in da je sodišče tozadevne obvestilo našo vlado, je bil takrat objavljen nekaj demanti, češ da naša vlada takega obvestila ni prejela in da bo vprašanje valorizacije srbskih predvojnih posojil itak rešeno po mednarodnem razsodišču v Haagu. Razprava pri sodišču v Zenevi bi se imela vršiti danes 31. t. m. Sedaj pa objavlja švicarski obrambni komite, da je naša vlada izjavila pripravnost takoj prijeti pogajanja glede obveznic, ki so pri komiteju vključene. Razprava pri ženevskem sodišču je zaradi tega odložena za nedoločen čas. Pogajanja bo vodil odvnetik Albert Stengle v Zenevi, ki ima potrebna pooblastila in sicer na podlagi pogojev, ki jih je komite že svojetesno sporočil naši vladi. Računa se, da bodo pogajanja v kratkem končana ker se po mnenju komiteja pravno stališče Švicarjev ne da ovreči in ker tudi pogoji za našo državo baje niso neuzodni.

Med Ländlerbanko in konkurznim maso Slavske bankne se ni dosežen nikak sporazum. Svojetasno smo zabeležili vest zagrebskega »Morgenblatts«, po katerem je bil baje dosežen sporazum med dunajsko Ländlerbanko in upniškim odborom Slavske bankne, po katerem bo Ländlerbanka izročila zadržane delnice Trboveljske premožgopne družbe in stavila konkurzni masi na razpolago gotovo svoto. Ta vest, ki so jo objavili tudi inozemski listi, pa po zanesljivih informacijah dunajskega tednika »Die Börsen« ni točna. Ländlerbanka se ni dosedaj izjavila, da bi bila pripravljena izročiti znani paket delnic Trboveljske premožgopne družbe ali pa plačati kake zneske Slavske banki. Izročitev delnic, ki so bile svojetasno deponirane pri Ländlerbanki v zastavo, bi bila šele mogoča, če bi Slavske banka poravnala svoj saldo pri Ländlerbanki. (Kakor znano je veljavnost te transakcije dvomljiva, ker je bila izvršena v času, ko je bila še insolventnost brezdomna in ko so vodili posle pri Slavske banki funkcionarji Ländlerbanke). Tozadevna pogajanja se že dalje časa vršijo, vendar se niso zaključila.

— Donos neposrednih davkov. Po izkazu za junij je bilo v tem mesecu v vsej državi vplačanih na račun neposrednih davkov 88.55 milijona Din napram 33.77 v istem mesecu pre. leta. Ta mesec je glede vplačil na davke eden najslabših, dočim so kakor znano jesenski meseci najboljši (donos se v zadnjih 3 mesecih kolebarskega leta giblje med 200 in 280 milijonov Din). Skupaj je bilo v prvem četrtletju tek. pror. leta (april—junij) vplačanih 336.1 milijona Din neposrednih davkov napram 288.9 milijona Din v istem razdobju lani. Letos je bil torej donos za 47.2 milijona Din ali 16.3% večji kakor lani.

— Aukcija sirovih kož v Zagrebu. Dne 26. t. m. se je vršila v Zagrebu vsakomesečna aukcija sirovih kož zagrebskega mesarskega združenja. Lahke goveje kože (do 30 kg) so bile prodane po 23.50, težke (preko 30 kg) pa po 24.50. Za telečje kože je bila dosežena cena 32 Din. Udruženje je imelo na razpolago 2 1/2 vagona govejih in 1 vagon telečjih kož. Vse to blago je bilo kupljeno za neko ljubljansko tovarnico.

— Otvoritev jesenskega velesejma »Ljubljana v jeseni« in »Jubilejne kmetijske razstave«. Jutri dopoldne ob pol 10. se bo vršila svečana otvoritev enajste prireditve Ljubljanskega velesejma »Ljubljana v jese-

Gospodarstvo

ni, na sejmšišču pred zgradbo uprave, ob 10. pa otvoritev jubilejne kmetijske razstave» v priložnost 160letnega jubileja Kmetijske družbe za Slovenijo na sejmšišču pred českoslovaškim pavilonom.

— **Gradba velikega skladišča za sol v Ljubljani**. Iz Beograda poročajo, da je minister za gradbo podpisal rešenje, s katerim je odobril upravi državnih monopolov kredit v znesku 978.032 Din za gradbo skladišča za sol v Ljubljani.

— **Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Tova«, družbe z o. z. v Ljubljani**. (Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani 10. septembra, oglasitveni rok do 30. septembra, ugotovitveni narok 20. oktobra.

Borze

30. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo slab. Samo za devize na Curih in Prago je bilo nekaj več povpraševanja. Malenkostno potrebo v devizah na Berlin, Newyork in Trst je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tetaj deviz se niso bistveno spremenili. Ievize na London se je za malenkost okrepila.

Na zagrebskem efektivnem tržišču je vojna škoda dalje popustila za 2 točki. Promet je bil zelo slab. Trgovala se je le prompna po 431, za december pa notira 446 — 447. Tudi investicijsko je za malenkost popustilo ter je bilo zaključeno po 87.75, agrarne pa so se okrepile na 55 zaključke. Tudi za bančne vrednote ni bilo zanimanja. Praštrediona se je trgovala po 925, Srpska po 149, Jugobanka po 88.5. Med industrijskimi vrednotami je bilo zanimanje za Danico, ki se je trgovala po 137 — 138. Dalje so bili zaključki v Sečerani po 500, v Vevčah po 105 in v Slavoniji po 7.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.82, Berlin 13.55—13.58 (13.56), Bruselj 0—7.9154, Budimpešta 0—9.9249, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 0—8.0222, London 0—276.21, Newyork 56.82—57.02 (56.92), Pariz 221.2—223.2, Praga 168.27—169.07 (168.67), Trst 297—299 (298).

Zagreb. Dunaj 8.0072 — 8.0372, Berlin 13.555 — 13.585, Bruselj 7.9004 — 7.9304, Budimpešta 9.90 — 9.93, Milan 296.9 — 298.9, London 275.81 — 276.61, Newyork 56.745 do 56.945, Praga 168.27 — 169.07, Curih 1094.1 do 1097.1.

Trst. Beograd 33.4750 — 33.7750, Dunaj 266.50 — 272.50, Praga 56.45 — 56.75, Pariz 74.40 — 74.70, London 92.50 — 92.70, Newyork 19

Iz življenja in sveta

Tovariš v nesreči, gospod na varnem

Kako je pozdravil Italijan Zappi rdečo zvezdo »Krasina« dokler ni bil rešen, in kako se je obnašal na ladji po svoji rešitvi

Ruski novinar Nikolaj Španov, ki je spremljal »Krasina« na vožnji po severnih vodah, kjer so Rusi rešili Mariana, Zappija in Viglierijevo skupino, opisuje značilno obnašanje Zappija, na katerega je svojčas padla globoka senca zaradi Malmgreenove smrti.

»Krasin« je dobil od moskovske vlade povelje, da mora biti pripravljena plovba v treh dneh. Vsaka druga ladja bi se morala na tako ekspedicijo pripravljati tedne in tedne. Stari po veljnik »Krasina« ni imel poguma in ni hotel prevzeti odgovornosti za ladjo v takih okoliščinah. Zato ga je vlada odstavila in nadomestila z mladim kapitanom Eghijem, ki je šel med 30. in 40. letom.

Prva postaja »Krasina« je bila Bergen, zadnje obljubeno mesto na nje govi poti v severne kraje. Tam so mornarji naložili potrebni premoški. Potem se je parnik spustil na odprto morje in kmalu se je posadki prikazala prva ledena gora. Navdala jo je s strahom, a tudi z veličastnostjo.

Vožnja je bila izredno težka. Dne 7. julija je mogel Čuhnovskij podvzeti prvi polet. Izkrkali so njegovo letalo in kmalu nato je izsledil Malmgreenovo skupino brez Malmgreena. Značilno je, da je letalo pri startu izgubilo polovico smuči, kar bi lahko imelo za posledico razbitje aeroplana pri pristajanju. Toda med vožnjo so napako popravili in nad »Krasinom« je zasiljala zvezda sreče.

Tri ure potem ko je Čuhnovskij odletel, je prišla vest, da je Malmgreenova skupina izsledena. »Krasin« se je nameril naravnost proti poziciji, ki mu jo je bil sporočil letalec. Mariano in Zappi sta mahala z odelo. »Krasin«

si je priboril prvo trofejo! Ko je Zappi ugledal rdečo zvezdo »Krasina«, je sklical: »Tovariši, tovariši! Mornarji so njega in Mariana spravili na krov. Tam se je Zappi docela predručal. Če ga je kdo ogovoril s »tovarišem«, ga je oholo zavrnil, češ da ni »tovariš«, ker je kapitan italijanske kraljevske mornarice. Dejal je, da ga morajo nagovarjati z gospodom...

Zappi in Mariano, ki je imel visoko temperaturo, sta bila kmalu pozabljena. »Krasin« je hotel proti rdečemu šotoru. Viglierijevo skupino se je nahajala v dokaj boljšem položaju kakor prva dva nesrečnika. Možje so imeli dovolj tople obleke, šotor, slamnico, vino in Ceccioni se je s svojimi improviziranimi berglami skakljaje premikal po ledu. Po rešitvi Viglierijeve skupine je prejel »Krasin« celo kopo voščilnih brzojavk. Nekega dne pa je prišlo tudi povelje od Nobila, da je rimski duce vsem udeležencem ekspedicije prepovedal dajati izjave novinarjem.

V Kingsbayu je »Krasin« predal rešence ladji »Città di Milano«, potem je še moral voditi nemški potniški parnik »Monte Cervantes«, ki se je bil pokvaril na vožnji in o katerem je izjavil kapitan, da vzdrži brez pomoči lahko kvečjemu 16 ur v vodi.

»Krasin«, ki se pravkar zopet podaja na iskanje Amundsena in tovarišev, stoji pred silno težkimi nalogami. Ne glede na to, da je njegov cilj neizvesten, je treba pomisliti, da so tudi možnosti vzorenja po severnem morju v tem času zelo omejene. Treba se je končno zavedati, da se bliža polarna noč z viharji in da bo njena zaveza najbrže za večno zagrnila Amundsena in tajno njegovega nestanka...

Italijanski general justifikiral Čeha

V Pragi je bil letos spomladi gost ondotnih legijonarjev italijanski brat general Graziani, ki je hodil po češki prestolnici v širokih hlačah in so mu vzklikali povsod koder je hodil. Graziani je bil namreč v svetovni vojni poveljnik čeških legijonarjev, ki so ga pozvali v goste, da se mu zahvalijo za njegovo ljubezen do njih. Vest o njegovem obisku v Pragi je šla daleč po svetu, zakaj Italijani niso srečni, če jih ne spremlja povsod velika trobenta. In zgodilo se je, da so vest natisnili tudi ameriški listi in da so o njej zvedeli ameriški Čehi. Ti pa so bili, kakor znano, tudi borci za svobodo in neodvisnost češke države in podoba

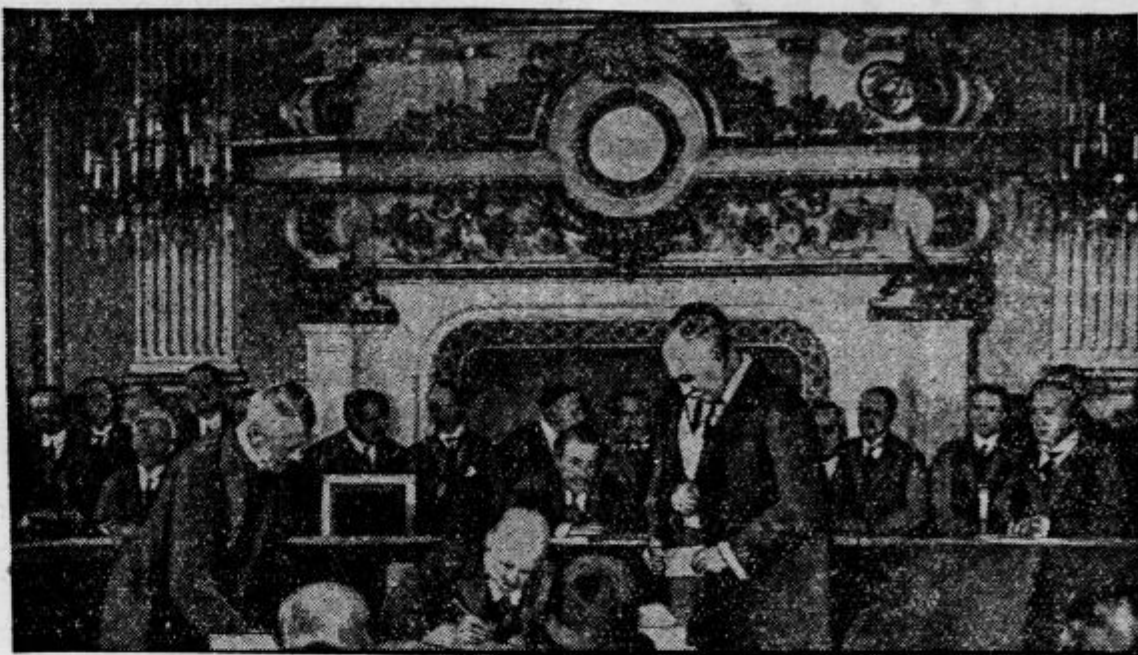

Boksarjeva nevesta

Miss Mary-Josephina Lauder, hčerka vdove po slavnem ameriškem multimilijonarju Carnegiem, se je zaročila s svetovnim prvakom v boks, Tunneyem in postane v kratkem njegova žena. Tako se bosta v svetem zakonu združila ljubezen in denar.

težko najti veliko ljubezen, kakor bogatega moža. Iskanje je ravno tako utrudljivo in razočaranje ravno tako bridko. Bila je še vedno lepa ter se je znala oblačiti z okusom. V tem letu je srečala gospoda Ruperta Lestranga, ki je kaj kmalu postal cilj njenih želja in njene obupne častihlepnosti. Ah da, malo ljubezni... Lestrangle je bil pesnik. Ubog, ekscentričen, osamljen. In neki dan je prišlo njegovo pismo: »Ali smem priti? Moram Vam povedati nekaj zares važnega. Ne vem, ako bom imel dovolj poguma, toda Vi ste tako razumna gospa...« Vzela je pismo in sedla pod vrbo žalujko v svojem parku. V sladki samoti je čitala pismo, vedno znova in ponovno. Ker v svojem siromašnem stanovanju ni imel telefona, mu je brzojavila: Seveda. Pridite. Hitro. Njega pa ni bilo. Tri dni je čakala nanj vznemirjena in nervozna.

je, da so celo boljše posvečeni v tajnosti svetovne vojne kakor legijonarji sami. Glasilo čeških ameriških emigrantov je objavilo senzacionalno vest, da je bil Graziani takšen prijatelj Čehov, da je dal na fronti ustreliti 8 legijonarjev. Sodil jih je preki sod in vsi so bili ustreljeni. Češki legijonarji bodo po tem odkritju gotovo revidirali svoje stališče napram »dobremu očetu«.

Svečan trenutek v Parizu

Nemški zunanji minister Stresemann podpisuje prvi Kelloggov protivojni pakt v dvorani z oro na Quai d'Orsayu. Pri dolgi mizi za njim sedi Brandt, na desnem krilu je lord Cushendun

Letalec, ki ni dosegel cilja in je poginil v valovih

Bert Hessel (na levi): nad njim zemljepisni zarisano progo na črti Amerika-Stockholm. Na desni: Hesselova vdova in nedorošni otroci, ki so po očetovi smrti brez krušnega skrbnika. Vest o SOS-klicih švedskih letalcev so se na žalost izkazale za mistifikacije.

Dolly Sisters

Madžarki - plesalki, sestrice, ki sta si zelo podobni in z velikim uspehom nastopata v mednarodnih varijetetih. Lani sta želi velikanske triumfe v Parizu, sedaj gostujeta v Švici.

Slava kratkih hlač mineva

Ko so pred časom prišle v promet kratke hlače za odrasle moške, so modni diktatorji prerokovali skorajšnji konec dolgih hlač. Pojavili so se celo osnutki vseh oblik z dokolenkami in gospodje v fraku so bili videti na slikah prav zapeljivi. Vendar se ta moda ni uveljavila nikjer, ne v Evropi in še manj v Ameriki.

Zdaj javljajo iz Pariza, da jemlje kratke hlače neverjetno hiter konec. Na Angleškem, kjer se največ igra golf in bi potemtakem imele kratke hlače največ eksistenčne pravice, jih

je videti čedalje manj — izvzemši sportna igrišča. Krojaški saloni so že sklenili, da jih ne bodo več izdelovali, ker se dosednji poskusi niso obnesli po željah. Moška moda ostanejo kakor doslej še nadalje dolge hlače. Dokolenke bodo nosili samo sportniki in turisti.

Šumenković

namesnik zunanjega ministra Voje Marinkovića, ki je odgovarjal na zadnjo italijansko noto povodom demonstracij v Splitu.

Skok v deliriju skozi okno

V Brnu je umrl tragične smrti neki Dunajčan, pomožni monter Hienrik Windhofer, ki si je pokvaril prste pri neki instalaciji elektrike. Bil je precej lahkomiseln in tudi poškodbi ni pripisoval velikega pomena. Doživel je razočaranje. Morali so ga prenesti v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili težko zastrupljenje krvi.

V bolnišnici je dobil 40 stopinj vročine. To ga je tako razburilo, da je prišel kakor iz uma. V trenutku, ko se je usmiljenka oddaljila od njegove postelje, je odprl okno in skočil iz drugega nadstropja na asfaltirani tlak. Obležal je mrtev.

Roparski napad v predoru

Na Poljskem v Kielcach se je pripetil pred dnevi čuden roparski napad. V 100 metrov dolgem predoru se je utaborila banditska tolpa in počakala na osebni vlak. Ko je vlak zavozil dovolj globoko v temo, so napadli strojevodjo in ga prisilili, da je ustavil lokomotivo. Nato so se banditi lotili pasažirjev. Tekom 20 minut so oplenili vse potnike in jim odvzeli denar in dragocenosti. Ko je bil napad pri kraju, so se izgubili v temi in jo odkurili. Strojvodja je takoj peljal vlak dalje in naznanil dogodek na prihodnji postaji. Orožništvo išče sledov za razbojnik, toda doslej ni prijelo še nikogar.

Srnjakovo rogovje

Blizu Linca je doživela mlekarica Katarina Lechnerjeva nepričakovan napad. Ko je vozila mleko iz okolice v mesto, je iz nekega ograjenega gozdiča skočil na cesto odrasel srnjak in jo naskočil z rogovjem. Podrl jo je na tla in jo suval, da bi ji bil kmalu izdrl oko. Vsa obramba pred srnjakom ni pomagala nič. Ko je ženska videla, da jo bo žival usmrtila, če je ne rešijo, je začela klicati na pomoč. Prihiti so ljudje iz bližnjih hiš, ki so jo precej težko poskodovano odpeljali v bolnišnico. Srnjaka so morali odgnati z batinami.

Če uide krokodil...

Na postaji v Bresciji so doživeli prošle dni fašisti neljubo dogodivščino. Iz vagona nekega potujočega cirkusa je ušel krokodil. Spremljevalec živali je bil baš odsoten in železniško osebje ni vedelo, kako bi jo vlovilo in napravilo neopasno za ljudi, ki so v strahu bežali pred ostrožbo pošastjo. Krokodil pa se je mirno sprehal po okoliči kolodvoru. Železniški uradniki so se pogumno zaprli v urad in so ustavili ves železniški promet. Potem so poklicali na pomoč oddelke vojaštva in fašistične milice. Ob klicih »eja!« so krokodila vlovili in ga uvagovirali, nakar je železniški promet zopet oživel.

Kako zelo me ljubi, si je mislila v duši.

Nenadno se je pojavil pismonoša. Šla mu je naproti in vzeia pisma. Lestrangle je sedel na klopi, upiral koralec na kolena in si zakrival obraz. Poiskala je njegovo pismo in ga čitala.

Pismo je vsebovalo samo tri vrste. Ko jih je prečitala, se je ozrla nanj, ki je sedel nepremično.

Nato je odšla v hišo in vzeia iz predala svoje pisalne mize ček

Kako sem vendar mogla pozabiti na svojo starost?

Prosil jo je, naj mu posodi stotak ker je zaradi neumnega ljubavnega razmerja zabredel v dolgoze.

Samo malo ljubezni...

S čekom v roki se je vrnila k njemu. Ta košček papirja je vseboval smrtno obsodbo njene lepote. Ko ga je zagledala, si je mislila: Da je prišel vsaj obrit!

In on si je mislil: Ko bi se vsaj nekoliko manj napudrala!

Težka bi bila ugotovitev, kdo se je bolj sramoval...

Grof Manzoni,

italijanski poslanik v Parizu, ki je mesto Mussolinija podpisal Kelloggov protivojni pakt.

Flirt in njegove posledice

Uradnik nekega ministrskega urada v Budimpešti je te dni poskusil flirtati v cestni železnici in je ta poskus plačal tako drago, da si ga najbrže ne bo upal kmalu ponoviti. V tramvajskem vozu je naletel na vdovo po nekem višjem častniku madžarske vojske. Ženska je bila lepa in zelo mi-kavna. Najprej je z njo pokoketiral in ko je mislil, da je dovolj uvoda s pogledi, se ji je približal tudi dejansko. Vščipnil jo je, da je odskočila. Bilo pa bi boljše, da ni tega nikoli storil. Zakaj dama je energično potegnila za zvonec in dvakrat pozvonila, da se je tramvaj ustavil. Lahko si predstavljamo zadrego viteškega galana. Skušal je igrati vlogo nedolžnega obtoženca, ampak nadlegovana vdova ga je obdolžila, da ji je hotel vkrasti prstan z roke in ga je izročila policaju. Stražnik ga je legitimiral in sodišče ga je te dni obsodilo na 80 pengov denarne kazni zaradi nesposodnega vedenja in žaljenja javne morale.

Marjorie Bowen:

Samo malo ljubezni

Tako se je zgodilo, da v zakonu ni bila srečna. O tem je počasi uverila sebe in druge. Izkustva in razočaranja njenega zakonskega življenja pa opravčijo marsikaj — zlasti pred samim seboj.

Ni baš lahko ohraniti si spoštovanje, istočasno pa delati vse po svoji volji.

Imela je mnogo denarja, in čeprav s tem ni moči kupiti sreče v pravem pomenu besede, vendar daje priliko natančnejšega spoznavanja gotovih nežnih problemov in pripomore v mnogem oziru do sreče.

V tem si je želela — in kje je žena, ki tega ne bi storila? — celo vrsto romantičnih pustolovščin. Najraje bi vedno visela med nebom in zemljo — v deželi sani, polni čustvenega veselja, daleč od sveta. Toda težko ji je bilo najti primerneža človeka.

S štirideset in petim letom je prišla do spoznanja, da je za ženo ravno tako

Ko je končno vendarle prišel, je stala med krasnimi, duhtečimi hijacintami. Odprl je vrtna vrata in bojazljivo vstopil. Videla je, kako se je tresel tudi on in le s težavo se je premagala.

— Ali ste prejeli moje pismo?

Njegov glas je bil hripav, kakor da bi bil molčal že mnogo dni.

Segla sta si v roke.

— Vaše pismo? Da, pred tremi dnevi. Vprašali ste, ako smete priti in jaz sem vam odgovorila, brzojavno...

— Vem. Brzojavko sem prejel. Toda pisal sem ponovno. Včeraj. Bilo mi je lažje pisati, preden dobim odgovor.

— Tega pisma še nisem dobila. Najbrže bo prišlo šele popoldne. Tu smo tako oddaljeni od pošte.

On je bil nemiren, nesiguren. Ona vesela in mirna, polna zaupanja v bodočnost. Vendar bi ga videla raje zmagoslavne pred seboj nego tako ponižnega. Hotela ga je opominiti:

— Bodite uverjeni, da ni ničesar, česar bi mi ne mogli povedati.

— Res? Je vzkliknil v radostni nepotrpežljivosti.

Sedla sta pod vrbo žalujko. Gledala je njegovo roko, ki je ležala malomarno poleg njene. Njegove roke so se ji zdele vedno lepe. S hitrim pogledom je premerila vso njegovo obleko. Nepričakovano porojena misel na njegovo ubožstvo je vzbudila v njeni duši pekočo boleost. Seveda, zato se je obotavljala! Kako siromašen mora biti! Še bolj nego si je mislila. Toda nič za to! Z globokim sočutjem je rekla:

— Ko bi vam mogla pravilno pojasniti kako zapravljate svoj čas. Da, zares. Ali se nisva vedno dobro razumela?

Da, bila sva dobra prijatelja... Toda sedaj... So stvari, ki jih je težko izraziti z besedami... Predodki... Se vedno ne morem razumeti, kako sem si vobče upal pisati...

Njegove lepe oči so gledale v daljavo ter se izogibale njenih pričakujočih pogledov. Njegovi prsti so se nervozno igrali z vrhnimi vejami in gladili zlato-zeleno brstje.

— Želel bi, da ste že prejeli moje pismo.

Dopisi

RAJHENBURG. Za 12. avgusta določen do-
mači telovadni nastop smo morali radi smrti
voditelja hrvatskega naroda g. St. Radića pro-
ložiti. Vrši se bo neprekinjeno to nedeljo 2. sep-
tembra. V slučaju neugodnega vremena se bo
prirediteljski vršila v istem obsegu v telovadnici.
Za točno in solidno postrežbo gostov je dobro
preskrbljeno. Pridite vsi, katerim je sokolstvo
pri srcu in nas s tem pobudite k nadaljnjemu
delu!
1541

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. V nedeljo 2. sep-
tembra s pričetkom ob 15. priredi Dramatični
odsek T. D. »Zora« igrakaze »Čarodejna brivni-
ca«, »Zaklada«, »Žena Miha« in »Čašica kave«,
pri gosp. Štokavniku pri Sv. Jedrti. Med igr-
iš po njej bo sviral godba na pihala iz Hude
jame. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo
skušnih potrebščin, vabi k obilni udeležbi
odbor.

SEVNICA. Naše gasilsko društvo si je s težko-
mi žrtvami nabavilo novo motorno brizgalno
najnovejšega sistema, kar vsa Sevnica s okolico
pozdravlja. Nabavljala tvornica je poslala svo-
ga inženjerja v Sevnico, da sezna naše ga-
silce z motorjem in brizgalno. V nedeljo dopol-
dne je bilo teoretično predavanje v gasilnem do-
mu, popoldne pa so se vršili 3 ure praktični po-
izkusi na prostem, ki so gasilske strokovnjake
izredno zadovoljili. Pripominjamo, da to niso bi-
le gasilske vaje, temveč le poizkusi z motorjem
in brizgalno, zato je strokovnjaška kritika po-
sameznikov, ki so se zopet neumestno izražali
o gasilskem društvu, neupravičena.

Kdor hoče uporabiti

poletni odmor za oddih in okrepitev
moči ta naj jemlje za zajetek in ju-
žino 2—3 žličice **Ovomaltine**
v skodelici mleka

Veseli in srečni je

kdor nosi komodno in ob-
nem elegantno obutev.

Vse to združujejo nepre-
kosljivi »DOKO« - čevlji.

Izbirajte v trgovini »DOKO«
Prešernova ulica 9 - dvorišče.

Naša nad vse ljubljena

Mimica

učenka II. razreda realne
gimnazije v Celju

se je danes ob 4.15 preseli-
la po kruti mukopolni bolezi
ni med nebeške krilatce v
svoji nežni mladosti.

Pogreb bo v soboto ob
16. uri iz hiše žalosti na far-
no pokopališče v Zagorju.

Loke p. Zag. o/S, 30. 8. 1928.

Rodbina:

Kovač-Poček.

Prepričali so se o njegovi moči, prostornosti in lepi zunanosti,

v praksi pa se je tudi izkazalo, da je ekonomičen v obratu in
trpežen. kar pomeni sijajno investicijo.

Z zaupanjem si izbirajo
dnevno 4000 ljudi CHE-
VROLETov voz, ki je
dobaven takoj

Skoro 700.000 letošnjih posetnikov
avtomobilskih razstav so si izbrali
CHEVROLET-a. Nikdar prej niso na-
šli tako udobnih in prostornih vozov
pri tako nizki ceni, kateri bi bili poleg
tega še tako odlične zunanosti.

Po poskusnih vožnjah nekoliko tisoč
kilometrov so se prepričali o predno-
stih mnogih CHEVROLET-ovih vrlin.
CHEVROLET-ov motor je zavarovan
proti prahu s sitom za olje in čistilcem
za zrak, vsled česar še vedno deluje
tedaj, ko potrebujejo drugi vozovi že
popravilo. DUCO barve ostanejo traj-
no lepe in sveže.

Čeravno je CHEVROLET lažji,
enostavnejši v konstrukciji in ekono-
mičen v obratu, je vendar izdelan po-
vsem po vzorcu velikih vozov. Glede
opreme, izdelave in vseh vrlin, ki do-
puščajo udobno, varno in zanesljivo
vožnjo, ga je primerjati edimole z da-
leko dragocenejšimi vozovi.

Touring Din 54.000, Coach Din 68.000,
Roadster Din 54.000, Coupe Din 68.000,
Sedan Din 74.000, Imperial Landau
Sedan Din 76.000.

Zastopniki v vsej Jugoslaviji.

CHEVROLET

Proizvod General Motorsa

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAGREB
Kraljice Marije ulica 34. — Tel. 27-44

LJUBLJANA
Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

V najhujši vročini

je najboljša
in najbolj zdrava pijača

ohlajeni

Radenski zdravilni vrelec

Dobl se ga v vseh boljših trgovinah,
restavracijah in gostilnah.

Klavirje in harmonije na obroke

in posoda, svetovno najbolj
se Steinway, Höpfer, Bösen
torfer, Förster, Stinger in
ginal etc. dobite le v re-
iki saloni in izloži stro-
kovnjaka in bivšega učil-
ca Alf. Glasbena Matica.

ALFONZ BREZNIK
Ljubljana, Mestni trg št. 5
(vlog magistrata). 105

L. Mikuš

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Govornica dežnikov, zaloga spre-
hajalnih palic

Zvitke

(role)

za računske stroje

ček in kontrolne zvitke za bla-
gajne vseh sistemov, ima vedno
v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 6, I. nadstr.
Telefon št. 2980

Din 69.-

6145

Din 69.-

3135

Din 69.-

4145

Din 69.-

5145

Priložnost.

Ženski platneni čevlji prej Din 85.—
od 24. avgusta Din 69.—

Sandale Din 89.- Opanke moderne Din 129.-

Bata

Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da
je naša predobra mati, sestra in svakinja, gospa

Marija Novljan

mesarica

dne 30. t. m. po daljšem mukopolnem trpljenju, pre-
videna s tolažili svete vere, mirno v Gospodu za-
spala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto,
dne 1. septembra 1928 ob 4. uri popoldne iz mrt-
vašnice deželne bolnice na pokopališče v Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1928.

Žalujoči otroci Franc, Marija in Stanko
in ostali sorodniki.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Hvala Bogu, tesna uličica, na katero so se odpirala vrata, je bila še prazna. Može me je porinil venkaj in viknil za menoj:

Oslepljen po bleščem solncu sem zavil v naznačeno smer; slišal sem še, kako so se vrata neutegoma zaloputnila za menoj in kako so zarožljale verige in zapahi.

Hiše na levi in desni so ubijale hrup množice in pokanje strel; ko pa sem stopal dalje, stiskaje v roki samokres, ki mi ga je bil dal Froment, se je vzdignil za mojim hrbtom nov trušč, po katerem sem uganil, da so napadalci vdrlj v uličico z nasprotnega konca in da bi bil prišel prepozno, če bi bil le količkaj odlašal.

Moj sedanji položaj je bil preje obupen nego tolažil. Tulec brez spremstva, brez klobuka in vohče brez vsakega znaka, sem za vsakim ovinkom utegnil pasti v roke te ali one stranke, in kakorkoli bi bil naletel, povsod mi je pretela smrt. Pomislil sem, da je kapucinska kapelica najbrže tista cerkev, kamor me je bila peljala gospa Catinotova; in prva skrb mi je bila, da bi prišel v glavno ulico, ki je vodila v tisto smer. Po mnogih blodnjah in zablodah sem dospel na majhno, mrko dvorišče, ki mi imelo nikakega vidnega izhoda. Za trenutek sem se v neodločnosti ustavil, ves obupan ob misli, da je med tem, ko jaz oklevam, kocka morda že pala in da sta ženski, ki ju iščem, nemara izgubljeni, ker jima ne morem priskočiti na pomoč.

Že sem se hotel vrniti vzlic tolpi upornikov, ki sem jo slišal za seboj, ko sem zdajci zagledal v pritličju ene izmed hiš, ki so obda-

jale dvorišče, odprto okno. Ta pogled me je navdal z novim pogumom. Hiša je morala imeti izhod na ulico. Kakor bi trenil, sem bil pri oknu, prijel se za okvir, zavihtil se na ono stran, spotaknil se ob nizek stolec in telebnil po tleh.

Pobral sem se brez velike neizgode, a v tem mi je udaril na uho oster ženski vzkrík; ko sem se ozrl, sem zagledal mlado dekle, ki se je v očividnem strahu stiskalo k vratom. Za Boga sem jo jel zaklinjati, naj molči.

»Kje so vrata na ulico?« sem vzkliknil. »Pokažite mi jih in boste uverjeni, da vam nočem žalega.«

»Kdo ste?« je jeknila.

Široko je strmel vame, ne da bi se prestala odmakati.

»Smrti vam božje, kaj vam je to mar?« sem srdito odvrnil.

»Vrata, ženska! Kje so vrata na ulico?«

Tako govoreč sem stopil proti njej; strah pred menoj jo je osvestil. Odprla je vrata, ki so bila za njo, ter molče pokazala na hodnik. Planil sem vanj, ves srečen nad svojim uspehom, toda še preden sem utegnil odprti hišna vrata, ki sem jih zagledal pred seboj, se je prikazala iz nasprotne sobe druga ženska, ki je s prestrašenim vriskom zvala roke proti nebu.

»Kod pridem v kapucinsko kapelico?« sem jo vprašal.

Ženska si je tiščala roko na srce, da bi ukrotila njegovo razbijanje. Odgovorila mi je pa vendarle:

»Pojdite na levo! In potlej na desno... Ali mar že prihajajo?«

Nisem se ustavil, da bi jo bil vprašal, koga misli. Ko se mi je posrečilo, da sem odprl vrata, sem skokoma planil čez prag; toda kakor hitro sem se bil ozrl na obe strani ulice, sem se naglo umaknil in zaprl vrata za seboj. Z žensko sva se spogledala; ne da bi rekla besedico, je pobrala drogo, ki sem ga bil spustil iz rok, in ga pritrdila nazaj. Nato se je obrnila in stekla po stopnicah, jaz pa za njo. Devojka, ki sem jo bil presenetil v njeni sobi, je ob pogledu na

naju dva kakor zajček izginila v svoje skrivališče.

Na vrhu me je ženska peljala k oknu, skozi katero sva lahko gledala venkaj, ne da bi naju videli z ulice. Ni mi treba pojasnjevati, zakaj sem se bil tako naglo umaknil. Pekleni trušč množičnih glasov je bil mahoma zalil vso ulico in okno se je kar treslo od topota tisočev ljudi. Po vsej širini ceste se je privlačilo ljudstvo, prvi oddelki še v dobrem redu, mož ob možu, z mušketa-mi na ramah in oblečeni v nekakšne uniforme. Toda zadnji voj je bil samo še divja truma bosonožcev, oboroženih s sulicami in sekirami, ki so se skakaje zaganjali naprej, ozirali se po oknih in na vse grlo vpili:

»Na areno! Na areno!«

Ta pogled je bil dovolj strašan, da bi bila tudi najhrabrejšemu zastala kri; ko pa je ženska videla tisto, kar je bilo sredi izprevoda, se je oklenila moje roke in zakricala od groze. Na šestorici dolgih sulic se je majala visoko nad množico šestorica odrezanih glav; prva izmed njih, plešasta in debela, je imela strahotno spačen obraz. Kazali so jih proti oknom in jih stresali, da so jim krvavi lasje vihrali okoli ušes. Naposled so naju minili in ulica je bila spet tiha kakor prej.

Ženska, ki se je bila sesedla v naslanjač, mi je mrmraje povedala, da so razdeljali krčmo »Pri Devici« in da je bila tista plešasta glava odsekana nekemu mestnemu svetniku, njenemu sosedu. Toda nisem je utegnil poslušati. Pustil sem jo, vrnil se v vežo, odprl vrata in odšel. Zunaj je bilo spet vse čudno mirno. Jutranje solnce je jasno in toplo sijalo po vsej zapušteni ulici, kakor bi me hotelo preveriti, da vohče ni res, kar sem pravkar videl. Nikoder ni bilo opaziti življenja, nihče ni gledal skozi okna. Ubiraje pot, kakor mi jo je bila popisala ženska, sem ob prvem vogalu zavil na desno; nisem še tekel petdeset seznjev daleč, ko sem spoznal nekoliko pred seboj hišo gospe Catinotove.

Naročila in vve dopisa, ličote se malih oglašev, je podala na Oglašev od delek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Use pristojbine je uparila bi obnem s varočim, a- ce na oglašev prabijo Čekovni račun pošla bra ulica Ljubljana, št. 1812

Mali oglasi, ki služijo v porredovalno in ročaj na ramena občinstva, waka beseda go par - Naj manjši zrak Die 5- Pristojbina za tifo Die 5-

Iskate, dopisovanje in oglašev bgoškega al- reklarnega uradca: waka beseda Die 5- Naj manjši zrak Die 5- Pristojbina za tifo Die 5-

Službo dobi

Starejša dekle

posreduje in zdravno, tancino samostojno kuhinjo in drugih del, sprejme takoj tričlansko družino. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Nastop takoj«. 27241

Vajenca

sprejme takoj parna pekarni za Jerski. Vodmat-Moste 27225

Delikatna trgovina

na novo odprta v Ča- kovu rabi za takoj žensko

ki je v pripravljanju delikatnih jedi popolnoma verigrana. Samo resne in izkušene reflektantje naj pošljejo svoje oferte z navedbo doseženega delovanja ter zahtevkov na naslov: Jos. Benko, Murska Sobota. 27205

Učenko

ki ima veselje do glasbe, sprejme takoj k boljši damski kapeli. Starost do 20 let in solidnost. Dobi hrano, stanovanje in 400 Din na mesec. Ponudbe na Mato Gojak, kapelnik - hotel Krana, Alekseja Sr. bja. 27263

Čevljarji!

Okrog 20 čevljarjev za zbiti in eksportna dela sprejme v trajno delo tovarna čevljev Ivan Prešern. Kranj 27109

Les. manipulant

zagovodno, popolnoma verigrado, v trilem lesu ter popravi na žagi, kakor gorilnih manipulacij, sprejme takoj. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Lesni manipulant«. 26984

Vlačilca žice

dobro izurjenega, sprejme. — Ponudbe z zahtevko plače in prepisi spričeval dosežanega službovanja na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Takojšen nastop«. 27314

Pletiljo

sprejme takoj proti dobri plači. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27294

Učenca

možnega in inteligentnega, boljših staršev, sprejme v trgovino mešanega blaga Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 27298

Kontoristinja

mlajša, prednost verigrana v telegrafski stroki, sprejme takoj. — Ponudbe z zahtevkom plače na naslov M. Greiner, trgovina Teljeza, Petrinja. 27297

Pek. pomočnika

mlajšega in dobro izurjenega, ki bi obnem raznašal tudi pečivo, iščem za na delo Plača po dogovoru. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Pek«. 27107

Za tamburiranje

sprejmem popolnoma izvešeno moč Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27321

Več čevljarstih pomočnikov

sprejme takoj A. Jesa, Tr. št. 24. Za stanovanje in hrano preskrbljeno. 26874

Učenko

boljših staršev, staro najmanj 14 let, ki je dovršila najmanj dvorazredno mešano šolo z dobrim uspehom, sprejme v trgovino z mešanim blagom v večjem kraju na Dolenjskem. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Trgovina«. 27293

Gospodične

sprejmem proti plačilu v učenje šivanja perila, za svojo uporabo. C. Hab. Kolesja, Kopalška ul. 12. 27291

Gosli poučuje

bivši učitelj konservatorija po nizkih cenah v Studenčevski ulici št. 9/I. 184

Pouk v nemški konverzaciji

želi inteligent. Ponudbe z zahtevki na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Takoj 344«. 27344

Trgovski potnik

zanesljiv, v Sloveniji zelo dobro vpeljan, ki potuje z avtomobilom in obiskuje redno vse, tudi manjše kraje, bi vzel še kako zastopstvo proti proviziji. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Trgovski potnik«. 27353

Kuharico

samostojno in dobro, z letnimi spričevali, sprejme takoj v gostilno v Ljubljani. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Dobra kuharica 30«. 27345

Plačilno natakario

za boljšo gostilno v Ljubljani sprejme takoj — Oziroma samo na one, z letnimi spričevali in ne pod 25 let stare, letotako sprejme tudi natakario. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Plačilna 30«. 27346

Čevljar. pomočnika

zmožnega težkega eksportnega dela, sprejme takoj Franc Prosehl, čevljar, mojster, Ljubno pri Podartu. 27260

Šiviljo

dobro izurjeno, sprejme trgovina Ahlin, Ljubljana VII. 27276

Dostojnega šoferja

iščem za takojšen nastop, za dobo 14 dni. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 27275

Prodajalko

mešane stroke agilno in samostojno, ki zamore položiti 15-20.000 Din kavcije, sprejme v trgovino v mestu na Gorenjskem. — Ponudbe z zahtevki je pošlati na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Prodajalka 377«. 27337

Blagajničarko

srednjih let, samo z letnimi spričevali, iščem za boljšo, solidno kavarno. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Stalno mesto 380«. 27280

Posredovalnica

Ogrine, Ljubljana, se je preselila iz Sv. Petra c. 28 ter oddaja in preskrbuje »službe kuharicam, natakari- cam in služkinjam. 27295

Pouk

Strojepisni pouk se vrši vsak dan od 6 do 9 ure večer. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsak dan od 6 do 8 ure večer. — Christofor učni zavod v Ljubljani, Domobranska c. št. 7/I. 27347

Francoščino

uspešno poučuje akademski francoski fakulteta po 15 Din od ure — Pisarne ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Parfita 39652

Štedilnik in lončeno peč

prodam. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27319

Prevozniki

z vsem inventarjem in ključem v vseh cenah prodam Poizve za na Poljanski c. št. 54/III — vrata II. 26970

Samostojna vdova

bivša restavratorka in hotelirka, išče mesto voditeljice, event. uradniške menza, sanatorija, instituta ali drugega večjega ališnega podjetja. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27351

Cehano perje

razpisujem od povzjetu najmanj 5 kg, po Dir 38 kg izkoristitve prišlo toliko traja talaga. — L. Strojovci Zagreb Hlca 2 Kemična čistilnica perja 18

Motorno kolo

s priklopi, malo rabljeno, kupim. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Dobro ohranjeno 1530«. 27339

Motorno kolo

F. N., 500 ccm, ohv. z električno Bosch razsvetlobo, tovarniško novo, s polno garancijo proda na 12 mesečnih obrokih brez naplačila zastopstvo H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17. 27354

Indian-Scout

s priklopi, dobro ohranjen prodam proti takojšnjemu plačilu za 15.000 Din. Interesenti naj pošljejo svoj naslov v oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Indian-Scout«. 26748

Službo izide

Službo vzgojiteljice event. tudi na delu želi učiteljskega (Primorka), z znanjem slov. nemškega in italijanskega jezika. Dopolnje na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vzgojiteljica 100«. 27235

Kot brivski učenec

želi vstopiti 15 let star, z 2 meš. šol. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27296

Mlad uradnik

zmožen slov., srbohrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, vojašine prost, želi službe. Cenjene ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Mlad uradnik«. 27323

Trg. pomočnik

Specijerjske in delikatesne stroke, zmožen slov., srbohrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, vojašine prost, želi službe. Cenjene ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Trg. pomočnik«. 27324

Kot podpekovski in slaščičar. pomočnik

želim službo. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27327

Brivski pomočnik

in lačničar, mlad, želi spremeniti mesto. Nastop po dogovoru. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra«. 27306

Priljetna kuharica

močna, snažna, zveeta in poketna, valjena vseh hišnih del, želi službe. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27333

Jedilni servis

porcelan. nov. 124 komadov ugodno naproday. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27384

K narodni noši

svilen delnik po ugodni ceni prodam. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27300

Knjige

Knjige napredaj: Ljubljanski Zvon 1882 1891 1892 1901 1902 1904 1910 1911 1912 1913 in 1914 ter Dom in Svet 1889 1890 1891 1894 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903 1904 1905 — zanj so vseane Naslov v oglaševalski oddelki pod »Knjige«. 26938

Vozovi

Otroški voziček

po ceni naproday na Celovški cesti 9/II. 27373

Les

Hrastovih desk

lepih, od 3-5 m dolžine in 30, 40 in 50 mm debeline, prodam večjo množico. — Ceno in naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27293

Kratice

12. oziroma 13 mm, kupimo več vagonov. — Ponudbe franko vagon na naslov: I. Magušar & Co., Vrhnika št. 9. 27302

Kupim

Železno blaginjo veliko, ognja varno, kupim. Ponudbe pod značko »Foxhound« na oglaševalski oddelki »Jutra«. 27219

Krogle iz gumija

za kuglice, kupi Milan Jentič, Mengeš. 27342

Kapital

staro nad 30 let, trgovsko naobrazeno, s vsaj 3000 Din kapitala. Iščem za takoj Drugo ustmeno Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Kapital«. 27293

Družabnik

do 100.000 Din pristopim k dobičkonosni trgovini ali poslovanju avto-podjetju. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Družabnik«. 27315

Kot družabnik

iščem za dobro ideolo. v centru mesta se nahajajoči specijerjsko trgovino. Po potrebi je večji kapital. Cenjene ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Družabnik«. 27146

Prikojevalca

dobro izurjenega, kot družabnika s kapitalom 8 do 10.000 Din sprejme dobro plačano čevljarstvo obrtnost imajo potniki, ki hočejo po držiati SHS. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27372

Več stavbnih parcel

3 minute od postaje Viž. Merje takoj proda Henrik Bitene, Višnjarske 27. 27292

Gostilno

25 orolov gozda, 25 orolov la zemlje, s vsem živim in mrtvim inventarjem prodam Gostilna Habiša, Ljubljana 7, Celovška cesta 41. 27301

Dvodružinsko vilo

po 4 sobe, na Dolenjski cesti prodam. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra«. 27340

Pridelki

Pristna vina ljutomerska haloška in doljenjska dobiče po najnižji ceni pri vinskem trgovcu Francu Gradu v Zg. Kašlju št. 18, pošta Dev. Marije v Polju pri Ljubljani. 27351

Lokali

Specijerjsko trgovino

dobro vpeljano, ob glavni cesti na periferiji Ljubljane oddam, oziroma prodam vsled bolezni, z vso zalogo in inventarjem. Cenjene ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Specijerjska 2«. 27301

Dijakinja

sprejme na stanovanje z vso opremo. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27372

Dva dijaka

boljših rodbin, sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 27257

Brivnico

dobro ideolo, prodam radi bolezni. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27286

Pisarno

z ali brez inventarja takoj oddam v sredini mesta. — Ponudbe pod Telefon 501. 27309

Lokai

v sredini mesta takoj oddam. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 27365

Vnajem

Udruženje rudarskih nameštencev v Velenju razpisuje licitacijo za zakup rudar. kazine v Velenju. Natančnejše pogoje se dobijo pri imenovanem udruženju. Ponudbe je vročiti najkasneje do 15. septembra 1928 do 11. ure dopoldne. 27308

Mesarijo

v prometnem kraju blizu kolodvoru kupim ali vzmem v najem